

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFA

2019/3 - Özel Sayı
Fiyat: 19 TL - KKTC: 20 TL

fotoğraf

bi dünya...

özel
sayı

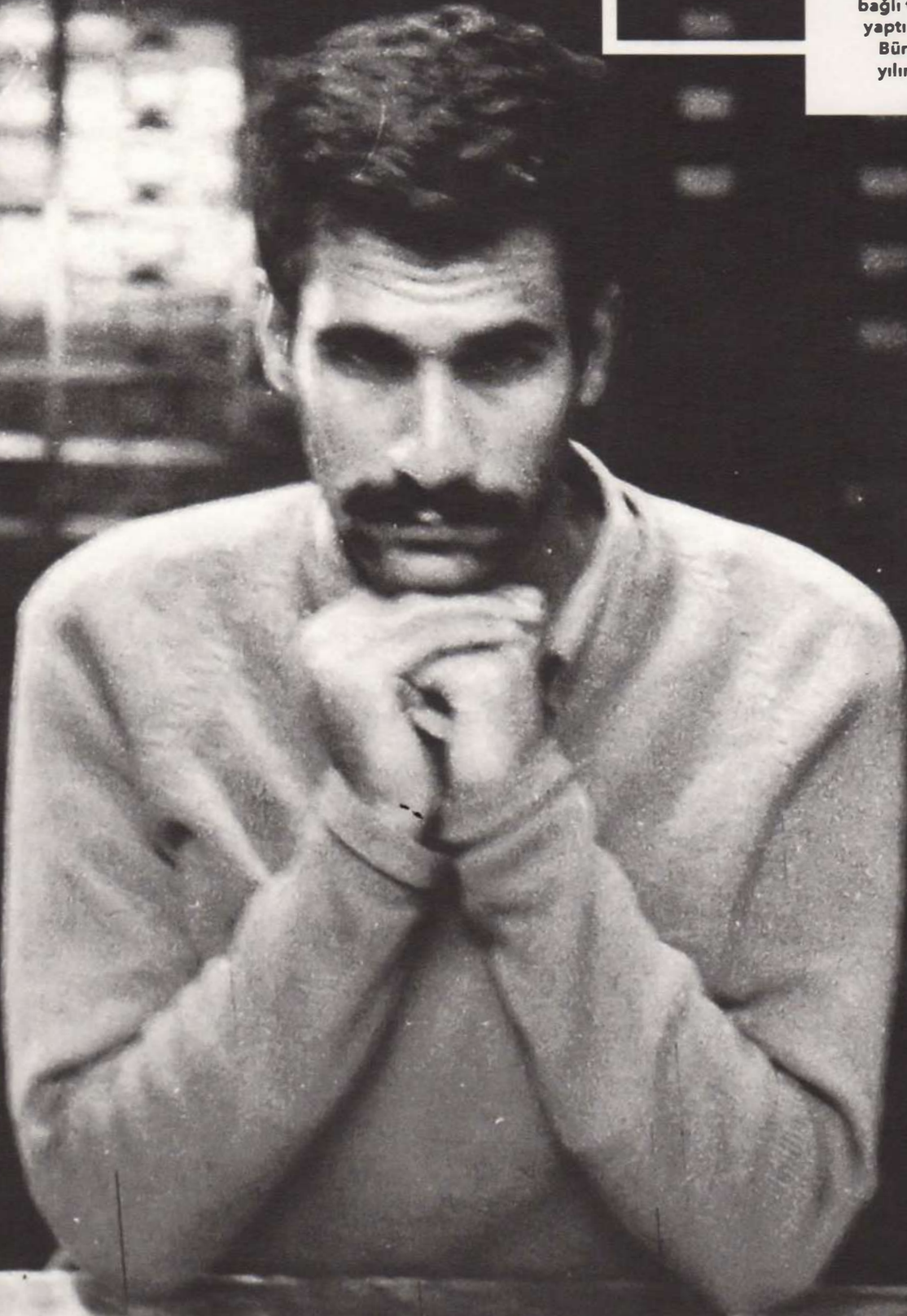
deniz

Türk basınının önemli isimlerinden olan ve 1979 yılında yitirdiğimiz Erol Olgundemir, 1950'li yıllardan başlayıp 70'li yıllarda devam eden süreçte, ülke tarihinin önemli olaylarına tanıklık etmişti. Bu fotoğraf, vefatından sonra arşivini özenle koruyan eşi gazeteci Ömür Erenuluğ Olgundemir'in negatif filmleri Depo Photos aracılığıyla kamuoyuyla paylaşması sayesinde yıllar sonra ortaya çıktı. Fotoğrafta Deniz Gezmiş, 1969 yılında gözaltına alınmasının ardından götürüldüğü Sansaryan Han'da görülüyor.

Erol Olgundemir

Gazeteciliğe 1957 yılında başladı. 1969 yılında TRT Haber Dairesi ~~Başkanlığı~~ bağlı televizyon haberlerinde görev yaptı. Olgundemir, TRT İzmir Haber Bürosu'nda görev yaparken 1979 yılında geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

içindekiler

Fotoğraftan önce resim vardı. Gördüğünü, hayal ettiğini, tasarladığını resmetmek sınır tanımayan hayal gücünün ürünleri. Sanatçıların aylarını, yıllarını vererek resmettikleri eserler tarihi bir anlama da sahip çünkü her biri içinde bulunan zamanı anlatan ipuçlarına sahip.

10. yüzyılda dünyanın en büyük fizikçilerinden biri olarak kabul edilen İbn-i Heysem, güneş tutulmalarının gözlemlenmesinde karanlık odanın kullanılmasını önermiş. Optik konusunda yaptığı çalışmalar kendinden sonra gelen bilim insanlarına yön vermiş. 15. yüzyıla gelindiğinde bugün bile dehasıyla bizi şaşırtan Leonardo Da Vinci'nin çizimleri herkesin malumu.

İnsan, zaman içinde karanlık odayı küçük bir kutuya dönüştürdü ve önüne mercek ekledi. Bilinen ilk fotoğraf ise 1826'da Fransız Joseph Niepce'nin odasından çektiği doğa fotoğrafıydı.

Fotoğraf makinesi ele avuca sığıldığı andan itibaren, adeta ışık hızıyla dünyayı dolaşıp, insanların anılarını dondurdu. Şimdilerde cebimizde taşıdığımız telefonlarla her anımızı dondurup, istediğimiz herkesle paylaşabiliyoruz. Bu yeni durum cep telefonlarının çıkışına tanıklık eden kuşak için bile şaşırtıcı.

Benim için fotoğraf makinesinin hayatıma girdiği yıl bir milattı. Mesleğimi bulmuş ve gözlerimden gayri bir gözle dünyanın dört bir yanında tanıklıklar yapmış ve bu tanıklıklarımı paylaşabilmişim.

Biz foto muhabirleri, fotoğrafçılar olarak objektifin arkasında durarak iz bırakmaya çalışıyoruz. Ne var ki dondurduğumuz anların bazıları da bizde iz bırakıyor. Elinizdeki bu

sayıyı özel kılan da bu. Dergiye katkı sağlayan tüm meslektaşlarım, fotoğrafçılar, kalplere dokunan, "kafa"da iz bırakan anların fotoğraflarını sizlerle paylaşıyor. Benim de çorbada tuzum olsun dedim, ben de arşivimden bir kare seçtim. Kimler yok ki...

Ara Güler, Ergin Konuksever, Ersin Alok, Gökşin Sipahioğlu, İbrahim Zaman, İzzet Keribar, Dilan Bozyel, Dilek Uyar, Ozan Sağdıç, Bülent Kılıç, Burhan Özbilici ve kendi alanlarında dünya çapında işlere imza atan onlarca usta...

Coşkun Aral

2019/3 - Özel Sayı - Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Coşkun Aral
Genel Yayın Yönetmeni Yardımcısı: Ayça Derin Karabulut
Kapak Fotoğrafı: Ara Güler Tasarım: Nazlı Kaplan
Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş
Reklam: info@adworldistanbul.com

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy / İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İleri Basım Mat. Amb. ReklamTanıtım
Yayın ve Teknik Hiz.Tic.A.Ş.

Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: TDP (0216) 585 90 00
www.kafadergi.com - bizyazın@kafadergi.com
reklam@kafagrup.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, eseri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır.
Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın
hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

2 Erol Olgundemir

4-5 Ergin Konuksever

6-7 Sebati Karakurt

8-9 Abdurrahman Antakyalı

10-11 İsmail Şenyüz

12-13 İzzet Keribar

14 Ozan Sağdıç

15 Mustafa Seven

16 Tunca Bengin

17 Murad Sezer

18-19 Mustafa Bozdemir

20 Ersin Alok

21 Ali Dağar

22 Faruk Akbaş

23 Gültekin Çizgen

24 Coşkun Aral

25 Burhan Özbilici

26-27 Orhan Cem Çetin

28 İbrahim Zaman

29 Haluk Çobanoğlu

30-31 Bülent Kılıç

32 Namık Koçak

33 Enver Özkahraman

34-35 Hamza Şahin

36 Erol Doğaner

37 Haluk Cekan

38-39 Rıza Özel

40 Bennu Gerede

41 Muammer Yanmaz

42 Elif Koyutürk

43 Sedat Aral

44 Recep Dönmez

45 Ercan Arslan

46 Mehmet Turgut

47 Yusuf Tuvi

48 Ergun Çağatay

49 Alp Alper, Behiç Günelan

50-51 Tümay Berkin

52 Merih Akoğul, Cem Bakırcı

58 Hüseyin Kırçalı

59 Hakan Denker

60-61 Dilan Bozyel

62-63 Gökşin Sipahioğlu

64-65 Adem Altan

66 Dilek Uyar

67 Akgün Akova

68-69 Garbis Özatay

70 Murat Kaya

71 Bengiz Özdereli

72-73 Murat Gür

74 Ali Öz

devrimciler ölse de devrimler sürer

Deniz Gezmiş'i Bilir Koleji'nden İstanbul Üniversitesi'ne geldiği ilk sene tanıdım. İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bozkurt Nuhoğlu; bana Deniz'i "Sapına kadar devrimci bir arkadaşımızdır," diyerek tanıttı. O gün İdris Küçükömer'le birlikte üniversite kapısında diğer devrimci çocuklarla bir fotoğraf çektirdik hep beraber.

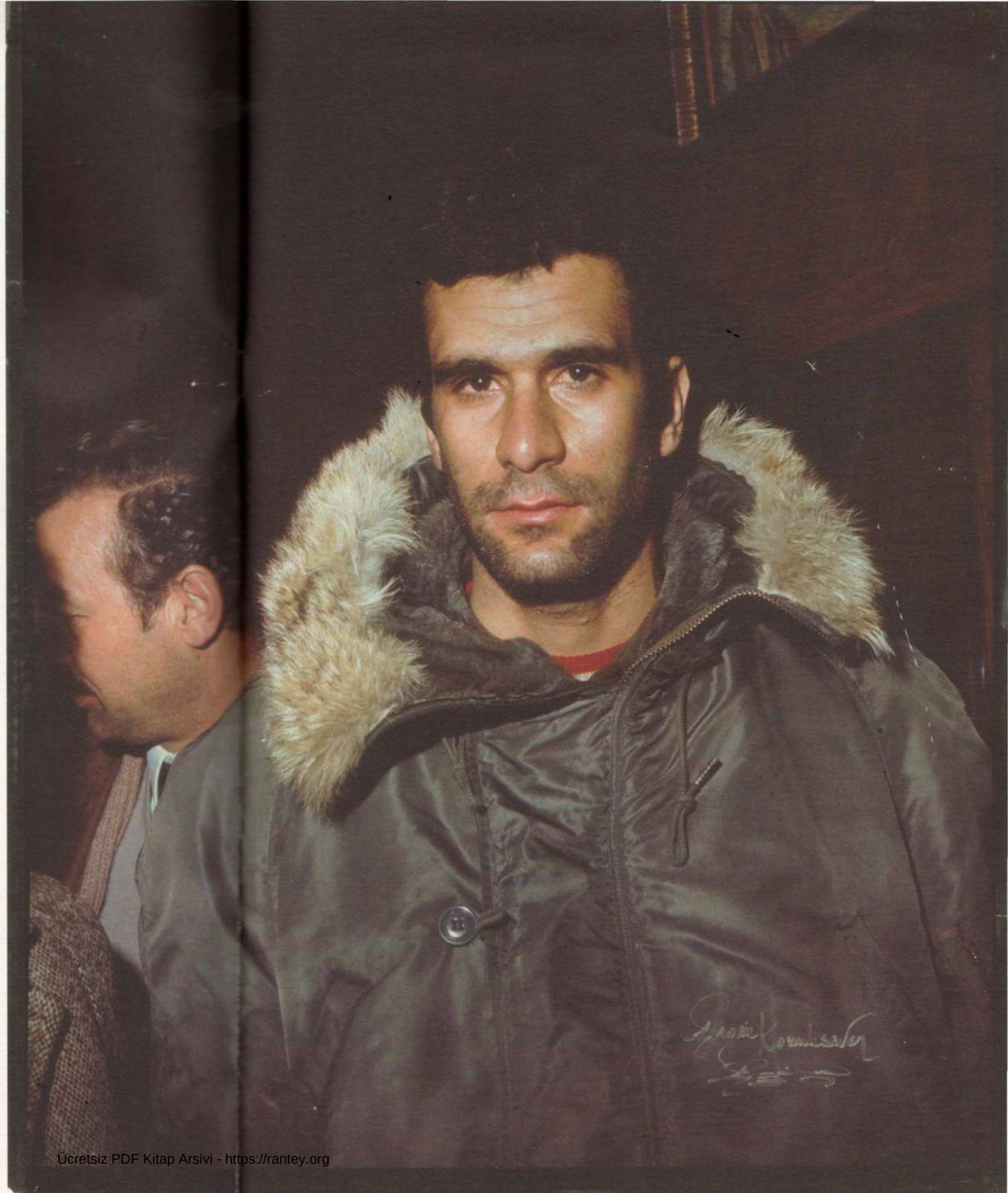
Bozkurt, "Deniz'i de çağırayım o da olsun," diyerek bir koşu giderek Deniz'i de getirdi. Deniz'i o gün orada tanıdım. Ondan sonra da hiç ama hiç ayrılmadık... Zaten Deniz Gezmiş, Mustafa İlker Gürkan, Mustafa Zülkadiroğlu, Zihni Çetiner ayrılmazdık hiç...

Deniz'in arandığı günlerdi ve ben gazetem tarafından Ankara'da görevlendirilmiştim. Deniz'in yakalandığı ve İçişleri Bakanlığına getirileceği söyleniyordu. Biz de bakanlığın önüne giderek beklemeye başladık. **Deniz, yıkılmadan ve sarsılmadan en vakur haliyle geliyordu, sapına kadar devrimci olarak.** Bakan, Deniz'e hakaret etmek için hazırlanırken Deniz, Bakan'ın suratına tükürerek karşılığını misliyle verdi. Deniz'in bu yiğit duruşu ve davranışları sönmezken, o an göz göze geldik ve deklanşöre bastım. İşte hiç unutulmayan bu karenin aslı, bu iki dostun çok şey söyleyen göz temasıdır...

Ergin Konuksever

1956 yılında Vatan gazetesinde başladığı gazetecilik yaşamını Yeni Sabah, Hürriyet, Akşam, Günaydın, Cumhuriyet, Milliyet gazetelerinde sürdürdü. 1974 yılında Kıbrıs'a çıkarma yapan deniz piyadeleriyle Kıbrıs Adası'na ilk ayak basanlardandı. 1968 kuşağı öğrenci eylemlerini yakından takip etmiş, Deniz Gezmiş'i, Mahir Çayan'ı ve arkadaşlarını fotoğraflamış, onlara dair hikâyeler anlatmış olmasıyla tanınıyor.

ölümle burun buruna

Yıl 2004. Amerikalıların Felluce'yi abluka altına almalarının ardından kente girmenin yollarını arıyoruz. Eski Cumhuriyet Muhafızı arkadaşım, direnişçilerin sevkiyat yaptığı bir yolu bildiğini söyleyince yola koyuluyoruz. ABD'lilerin son kontrol noktasını geçtikten sonra malum yola giriyoruz. Havadan helikopterlerin bombalar yağdırdığı bölgeye ince kalabalık araç trafiğinin içinden yaklaşıyoruz. Helikopterlere RPG'lerle karşılık verilen bir meydana geldiğimizde hiç şakası olmayan birileri tarafından geri çevriliyoruz. Silahlı ve kararlı iki direnişçiye ikna etmeyi aklımın ucundan bile geçirmiyorum. Ufak ufak volta atarken yolumuzu kırmızı bir Toyota'nın içindeki elemanlar kesiyor. Kalaşnikofları bana doğrulttuklarında basın kartımı uzatıyorum, liderleri ismimi okuyunca "Sebati, Yahudi ismi!" diye bağırıyor. Bir gün önce Felluce'de tanıştığım Detroit Free Press fotoğrafçısı Sylwia Kapuscinski'nin kartviziti de kimliğin arkasından çıkınca gergin ortam iyice içinden çıkılmaz bir hale giriyor. Lider olduğunu sandığım kişinin etrafındakiler elleriyle boğazımın kesilmesini işaret ediyorlar. Yanımdaki Iraklı arkadaşım "Vallahi Müslüman," diye haykırıyor. **Diz üstü çöktürülmüşken duyacakları bir şekilde salavat getiriyorum. Üstüm çıplak, ellerim enseden bağlı bekliyorum. Öldürüleceğim kesin gibi.** Birkaç kez daha duyacakları şekilde salavat getiriyorum. Hengâmenin içinde sesimi duymamışlardır diye bu sefer daha yüksek bir sesle Fatiha okuyorum. Belli ki yine duymuyorlar... Bir taraftan da "Keşke zamanında rejim yapsaydım, şimdi cesedim göbekli göbekli iğrenç bir görüntü oluşturacak," diye düşünüyorum. Karım, kredi kartı ekstreleri gibi bilumum şeyler bir film şeridi gibi kafamdan geçiyor. Bu durum 10 dakika kadar sürüyor. O sırada yanımdaki arkadaşım Cezvan El Cerallah; uzun uğraşlar sonucunda bizim arabanın bagajından eski Cumhuriyet Muhafızı olduğunu belgeleyen kimlik kartını çıkarıyor. Saddam zamanı bir operasyon sırasında helikopterden atlayınca sakatlandığı için malulen emekliye ayrılmıştı. Geldiğimiz yoldan ağır ağır dönerken arabanın camından içeri sarkarak beni onlara bırakması için Cezvan'ı zorluyorlar, Cezvan yeminlerle "Vallahi bu adam Müslüman," diyor. Liderleri, arkadaşına "Gidin ama bu Yahudi'yle dolaşmayın," diyor. Geri dönerken bacağının sakat olmasının direnişçileri yumuşattığını söyledi. İki yıl sonra Cezvan bir arabanın içerisinde çapraz ateşe tutularak öldürüldü.

Sebati Karakurt

1986 yılında Güneş gazetesinde foto muhabiri olarak göreve başladı ve 1994 yılında Hürriyet gazetesine geçti. 1995'te Cezayir'deki Silahlı İslami Terör Örgütü (GIA) ile yaptığı röportaj dünya çapında yayınlandı. Hâlen Hürriyet gazetesinde fotoğraf editörü olarak görev yapıyor.

Mesleğe 1989 yılında Anadolu Ajansı'nda başladı. 1999-2003 yılları arasında Foto Muhabirleri Derneği Başkanlığı yaptı. 2003 yılında basın fotoğrafçılığı portalı fotomuhabiri.com sitesini kurdu. 23 yıl foto muhabiri ve editör olarak çalıştığı Anadolu Ajansı'ndan 2012 yılında ayrıldı. Şu anda Depo Photos fotoğraf ajansının başkanlığını yapıyor.

ağıt

Ankara'da foto muhabiri arkadaşlarla 12 Kasım 1999 günü akşam saatlerinde sohbet ederken depremle sarsıldık. Merkezinin Düzce olduğunu öğrenince hızlıca yola koyulduk. Bu fotoğrafı ertesi sabah gün ağarırken Düzce'nin Kaynaşlı ilçesinde çektim. Dinlenme tesislerinin yoğun olduğu ilçede hasar oldukça büyüktü. **Sonradan adının Eşref Cengiz olduğunu öğrendiğim elinde ekmek taşıyan yaşlı amcayı gördüm. Fotoğrafın sağ arka tarafında görülen tesiste maç izlemek için toplandıkları sırada enkaz altında kalan çok sayıda gence ağıt cümleleri söyleyerek gözyaşı döküyordu.** Kendisiyle o telaş arasında konuşma fırsatım olmadı çünkü o dönemde filmli fotoğraf makinesi kullanıyorduk ve çektiğim negatifleri acil Ankara'ya göndermem gerekiyordu. Yoldan geçen 06 plakalı bir aracı durdurup rica ettim, sağ olsun filmi o dönem çalıştığım Anadolu Ajansı'na hızlıca götürmüştü. Ertesi gün gazeteleri elime aldığımda neredeyse tamamının birinci sayfasında Eşref Amca'nın, acıyı sembolize eden bu karesi yer alıyordu.

Abdurrahman Antakyalı

menderes'in idamı

O dönemde TSK Foto Film Merkezi'nde astsubay olarak görev yapıyordum. Yassıada Mahkemeleri boyunca duruşmaların fotoğraflarını çekmekle görevlendiren ekip içinde yer aldım. Mahkemenin her aşaması dışında aralarında Celal Bayar ve Adnan Menderes'in de yer aldığı tutukluların adadaki hayatlarını da çekiyorduk.

İdam kararı sonrası Menderes, bir hücumbota bindirilerek Yassıada'dan İmralı Adası'na götürüldü. 17 Eylül 1961 günü İmralı Adası'nda idam edilme anını çekeceğim söylendi. Gardiyanlar, Menderes'in koluna girmişlerdi. Yolda gardiyanlara dediler ki "Adnan Menderes'in kolundan çıkın. Sağlıklı olduğu belli olsun."

Gardiyanlar kolundan çıktılar. Burada bir fotoğraf çektim.

Barakaların arasından gidiyoruz. Bir barakayı geçtik. Döner dönmez karşıda, iki baraka ötede sehpa var. Sehpaya şöyle bir başını kaldırdı, baktı. Sakin adımlarla sehpaya yürüdü. "Önden çekme," dediler. Sehpaya çıkınca boynuna ipi, oradaki çingene geçirdi. Hoca da orada, "Beraber kelime-i şehadet getirelim," dedi. Bu fotoğrafta hocaya bakarak kelime-i şehadet getiriyor. "Bir emrin var mı?" dediler. "Yok," dedi. Akabinde idam olayı gerçekleşti, Menderes ipte dönmeye başladı ve dünyaya veda etti.

İsmail Şenyüz

Şu anda 86 yaşında olan astsubay emeklisi İsmail Şenyüz, Adnan Menderes'in 17 Eylül 1961 günü İmralı Adası'nda mahkeme ve infaz fotoğraflarını çekmesiyle tanındı.

doğu beyazıt, gün batımından sonra ağırı dağı

Yüksek dağların bir özelliği vardır, güneş battıktan sonra uzun bir zaman görünürler, gece olana kadar... O saatlerde civar köylerde bulunan evlerin ışıkları yanmıştır, civar yaşamı görkemli doğayla bana ilginç gelen bir bütünlük yaratır... Birinci koşul: Doğru saatte doğru yerde bulunmak... Biz bu açıyı sabahtan keşfetmiştik ve evlerde oturanlara mümkünse saat 20:00'ye doğru tüm ışıklarını yakmaları için rica etmiştik. "Tamam," dediler! İkinci koşul ise Ağırı Dağı'nın bulutlarla kaplı olmamasıydı. Saat 19:00'da sabah keşfettiğimiz yere geldiğimizde henüz karanlık basmamıştı ancak şansımıza dağ bütün ihtişamıyla görünür haldeydi. Ve karanlığın basmasını beklemeye başladık. Evlerin ışıkları henüz yanmamıştı. Unutmuş olabiliirdi. Belki de hatırlatmalıydık. Ve evlere doğru yürümeye başlayınca serbest dolaşan köpekler havlayarak bize saldırdı. Elimizdeki tripodlarla onları uzaklaştırmayı başardık ancak evlere de fazla yaklaşamadık. Ne var ki havlama seslerini duyan ev sakinlerinin kapı önlerine çıkmalarını sağladık. Ve uzaktan bağırarak ışıklarını yakmaları için tekrar rica ettik. Gök artık lacivert, Ağırı'nın zirvesindeki karlar ışık aldığı için hâlâ beyaz ve evin ışıkları ise turuncu tonlarındaydı... Çoktan beri hayal ettiğim ve bana göre Türkiye arşivimin çok önemli fotoğraflarından birini çekmeyi başarmıştım. Mutluydum...

İzzet Keribar

Fotoğraf tekniğini 1957 yılında askerlik için gittiği Kore'de geliştirdi. Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu (FIAP) tarafından AFIAP (Sanatçı) ve EFIAP (Ekselans) unvanlarıyla onurlandırıldı. Fuji Avrupa Basın Ödülleri'nde iki adet birincilik aldı. National Geographic Traveler Dergisi'nin düzenlediği fotoğraf yarışmasında ikinciliğe ve Üstün Başarı Ödülü'ne layık görüldü. 2011 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Büyük Ödülü'nü aldı. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü aldı. Şu anda fotoğraf yaşamına devam ediyor.

bir cumhuriyet bayramı

Bu fotoğrafı 1968 yılında çekmiştim. Bir Cumhuriyet Bayramı günü ve Ankara'nın en merkezi yerinde, Güven Anıtı'nın bulunduğu yerde. Tamı tamına 50 yıllık bir fotoğraf yani.

Kismetmiş, 1956 yılında Hayat dergisinin çıkışıyla birlikte benim basın fotoğrafçılığım da hayat bulmuştu. Derginin ilk foto muhabiri kadrosunu Ara Güler ile ikimiz oluşturuyorduk. İdare 1960 yılında Ankara'da büro açmaya karar verince, gönüllü olarak oraya atandım.

Sözün kısası, dünyada fotojurnalizmin zirve yaptığı ve bize de yavaş yavaş bulaştığı 1950-60 kuşağı fotoğrafçılarından biriyim. Yanılmıyorsam gerek yaşça, gerek müktesebat bakımından şu anda duayen konumundayım.

O tarihlerin öncesinde dünyanın birçok yerinde türlü türlü değişim rüzgârları esmekteydi. Türkiye'ye yansıması, sürecin sıkıntılarıyla birlikte çok partili hayata geçiş ve kırsal kesimden kentlere göç göze batan başlıca olaylardı. Dolmuşun icat edildiği, varoşların gecekonduyla dolduğu yıllar.

İlk gelenler elbette eğitimsiz ya da az eğitilmiş kimselerdi. Ancak ya işçi olarak ya da odacılık ve kapıcılık gibi işler bulabiliyorlardı. Çok ve çabuk çocuk sahibi oluyorlardı. Henüz televizyon yoktu. Eğlenme, vakit geçirme olanakları kısıtlıydı. Bayram günleri onlar için bulunmaz nimetti. Ulusal bayramlar da anlı şanlı kutlanırdı. Kızılay'daki Güven Parkı ise en gözde konser ve gösteri alanıydı. Kapıcı aileleri Güven Anıtı'nın kaidesini kademe kademe seyir tribününe çevirirlerdi.

Seçtiğim fotoğraf böyle bir fotoğraf. Ankara'nın eski sakinlerinden iki hanımefendinin "Vay başımıza gelenler" gibi tepkisel görüntülerini de işin içine katarsak, eğlenceli bir sahne herhalde. Yıllarca politika ve sanat çevrelerinde yoğrulduğum, ünlü kişilerin portrelerini çektim. Özellikle Anadolu'nun her köşesinden izlenimlere, röportajlara imza attım. Galiba benim genel eğilimim, ironiye, şakaya dayanan eğlenceli fotoğraflar çekmekten yana olagelmıştır.

Ozan Sağdıç

1956'da Hayat dergisinde foto muhabiri olarak göreve başladı. Burada yayınlanan fotoğraflarıyla Türkiye'de gerçekçi fotoğrafçılığın ve fotojurnalizmin ilk temsilcisi olarak bilinir. "Ses" dergisinde Türkiye'nin ilk fotoromanlarını yaptı. Fotoğraf Sanatı Kurumu kurucu üyeleri arasında yer aldı. Ülkemizin "Devlet Sanatçısı" unvanıyla ödüllendirilen ilk ve tek fotoğraf sanatçısıdır. Çalışmalarını hâlen Ankara'da sürdürüyor.

nafile bir çaba

Bir çekim için İzmir'deyiz. Günün ilk ışıklarıyla başlayan çekim için öğlen arası veriyoruz. Yemekler yenmiş, sade kahveler masaya konmuş teyzelerle çekimin eğlenceli yanlarını, nasıl birer muhteşem modele dönüştüklerini konuşuyoruz. İnanılmaz eğleniyoruz. Sanıyorum mesleki bir deformasyon ya da mesleki heyecan mı bilemiyorum elim sürekli makinemde. Biliyorum, hissedebiliyorum biraz sonra şahane bir fotoğraf verecek bu eğlenme halleri. Ve o an kakhaha zirvedeyken sadece birkaç kare fotoğraf çekebiliyorum. Fotoğrafın en güzel tarafı da bu sanıyorum. Bir anın arka planını yeteneksiz bir edebiyatçı gibi anlatmaya çalışıyorum size. Nafile bir çaba, bir türlü anlatamıyorum içimdeki hissi. Fotoğraf derdini yeterince anlatıyorsa kelimelere ihtiyaç yok ki aslında.

Mustafa Seven

Foto muhabirliğine 1995 yılında Sabah gazetesinde başladı. Hürriyet, Gazete Pazar, Milliyet ve son olarak da fotoğraf editörü olarak Akşam gazetesinde çalıştı. Daha sonra "hayata tanık olmak" olarak adlandırdığı sokak fotoğrafçılığına yöneldi. Günümüzde serbest olarak foto muhabirliğine ve fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

tunca bengin bakü'den bildiriyor

Yıllardır durdurulamayan Ermeniler, Karabağ'dan sonra Azeri topraklarını da birer birer ele geçirirken, on binlerce masum insanın, can havliyle kaçıışı sürüyor. Geride yüz karası tablolar bırakarak... Azeri ordusu için yüz karası, birbirini yiyen Azeriler için yüz karası, vahşetle bütünleşen Ermeniler için yüz karası... ve seyreden dünya için yüz karası. 3 Eylül 1993, Milliyet gazetesi

Tunca Bengin

1979 yılında gazetecilik bölümünden mezun olmasının hemen ardından iş hayatına Milliyet gazetesinde servis şefi olarak başladı. Bir süre sonra aynı gazetede köşe yazarlığı yapmaya başladı ve haber araştırma müdürü olarak görev yaptı. Günümüzde Milliyet gazetesinde köşe yazarlığı yapmaya devam ediyor.

iliştirilmiş gazetecilik

Pulitzer kazandığım kare 8 Nisan 2004 tarihinde Irak'ta Amerikan Deniz Piyadeleri'nin Felluce'ye düzenledikleri birinci kuşatma sırasında çekildi. ABD askerlerinin ölen bir arkadaşlarının etrafında toplanarak dua etmelerini gösteren bu fotoğraf, Associated Press'in Irak savaşının en sıcak anlarını belgeleyen portfolyosu dahilinde 2005 yılı "Breaking News Photography" dalında Pulitzer ödülüne layık görüldü.

2014 Mart ayı sonunda Felluce kentinin girişinde dört "sivil" Amerikalı araçlarından çıkarılarak öldürülmüş daha sonra da cesetleri bir köprüye asılmıştı. Bu olay bir anlamda Felluce'deki direnişin ciddiyetini ve tehlikesini vurguluyordu. Bunun üzerine bölgede görevli Amerikan Deniz Piyadeleri şehri kuşatmaya aldı ve büyük bir operasyona başladı. Ben de bu operasyonu deniz piyadelerine "iliştirilmiş" olarak izledim. Şehrin etrafında kuşatma ve içinde de çatışmalar sürüyordu. 8 Nisan günü, şehre yardım getiren Kızılay, Kızılhaç gibi yardım kuruluşlarının gelişlerini izlemek için bir kontrol noktasına ulaşmaya çalışıyordum. Bağlı olduğum birlik beni bu noktaya yakın başka bir birliğin yanına bıraktı. Geldiğim nokta, şehrin ana girişinde ve de Amerikalıların yaralıları için kurdukları geçici bir sağlık merkezi idi.

İlk başta oradaki askerler tarafından hiç de iyi karşılanmadım. Çok gergindiler, orada fotoğraf çekmemin kesinlikle yasak olduğunu söylediler. Ben de biraz ileride şehre giriş yapan yardım ekiplerini görüntülemek için oradan ayrıldım. 3-4 saat sonra o noktaya geri döndüm. Makinelerimi

bir kenara bırakıp, iliştirilmiş olduğum birliğe geri dönebilmek için askeri konvoy beklemeye başladım. **Bu arada ilk yardım için birçok yaralı Amerikan askeri bulunduğum yere getiriliyordu. Bunlardan bir tanesi geldiğinde ölmüştü.** Doktorlar son kontrolleri yaptılar, öldüğü kesindi. Birden diğer askerler ölen arkadaşlarının etrafında toplanıp dua etmeye başladılar. Fotoğraf çekip çekmemekte tereddüt ettim. Kenarda duran fotoğraf makinemi elime aldım, üzerinde 17-35 mm zoom objektif vardı. Biraz yaklaşıp, sadece üç kare çektim ve makinemi yine aldığım yere bıraktım. Kimse fotoğraf çektiğimi görmemişti.

Ertesi gün (9 Nisan 2004) Bağdat'ın Amerikan güçleri tarafından ele geçirilişinin birinci yıl dönümündü. Onlarca Amerikan gazetesinin birinci sayfasında fotoğraflarla bir yıl önce-bir yıl sonra haberleri vardı. Bir yanda Saddam Hüseyin'in heykelinin yıkılışı fotoğrafı, diğer yanda da benim Felluce'den gönderdiğim bu fotoğraf yer alıyordu. İşgalin birinci yıldönümünde bu fotoğraf Irak'ta işlerin hiç de iyiye gitmediğinin en büyük kanıtı olmuştu.

Not: Bu fotoğrafı Amerikan Deniz Piyadeleri'yle iliştirilmişken çekmiştim. Bu konuda genellikle olumsuz eleştiriler aldım. Bir kısmı, ABD kaynaklı bir ödülün Amerikan askerleriyle ilgili bir fotoğrafa verilerek ayrımcılık yapıldığını, kimisi de Amerikan askerlerinin acısını vurgulayıp Iraklıların yaşadıkça acıların görmezden gelindiğini, taraflı olduğunu iddia etti. Bir fotoğraf üzerinde böylesi çıkarımlar yapılmasını doğru bulmuyorum. İliştirilmiş gazetecilik bir "amaç" değil de bir "araç" olarak kullanıldığı sürece herhangi bir etik sorun olmadığını düşünüyorum.

Gazeteciliğe 1987 yılında Tercüman Gazetesi Spor Servisi'nde foto muhabiri olarak başladı. 1997-2009 yılları arasında Associated Press Haber Ajansı'nın İstanbul bürosunda foto muhabiri olarak çalıştı. 2004 yılında Pulitzer ödülü alan ilk Türk fotoğrafçı oldu. 2009 yılından beri Reuters Haber Ajansı'nda Türkiye fotoğraf editörü olarak çalışıyor.

Murad Sezer

o an

Fotoğraftaki kadın
Kezban Özer. 30 Ekim
1983 günü Erzurum'un
Koyunören köyünü vuran 7.1
büyüklüğündeki depremin
ardından canlı canlı gömülmüş
beş çocuğunu bulduğu an bu
an. Bölgedeki 147 köyü dağıtan
ve 1336 kişinin ölümüne sebep
olan bu deprem saat sabah
beşte gerçekleşmiş; Kezban
Özer ve kocası inekleri sağdığı
sırada çocukları evde uyurken...

Mustafa Bozdemir

Vatan, Adalet, Barış, Günaydın
ve Hürriyet gazetelerinde çalıştı.
Hürriyet gazetesinde foto
muhabirliği yaptığı sırada çektiği
bu fotoğrafıyla 1984 World Press
Photo Yılın Fotoğrafı Ödülü'nü
alan ilk Türk fotoğrafçı oldu.
Aynı zamanda İstanbul
Gazeteciler Cemiyeti tarafından
yılın basın fotoğrafı ödülü aldı.

dağlar

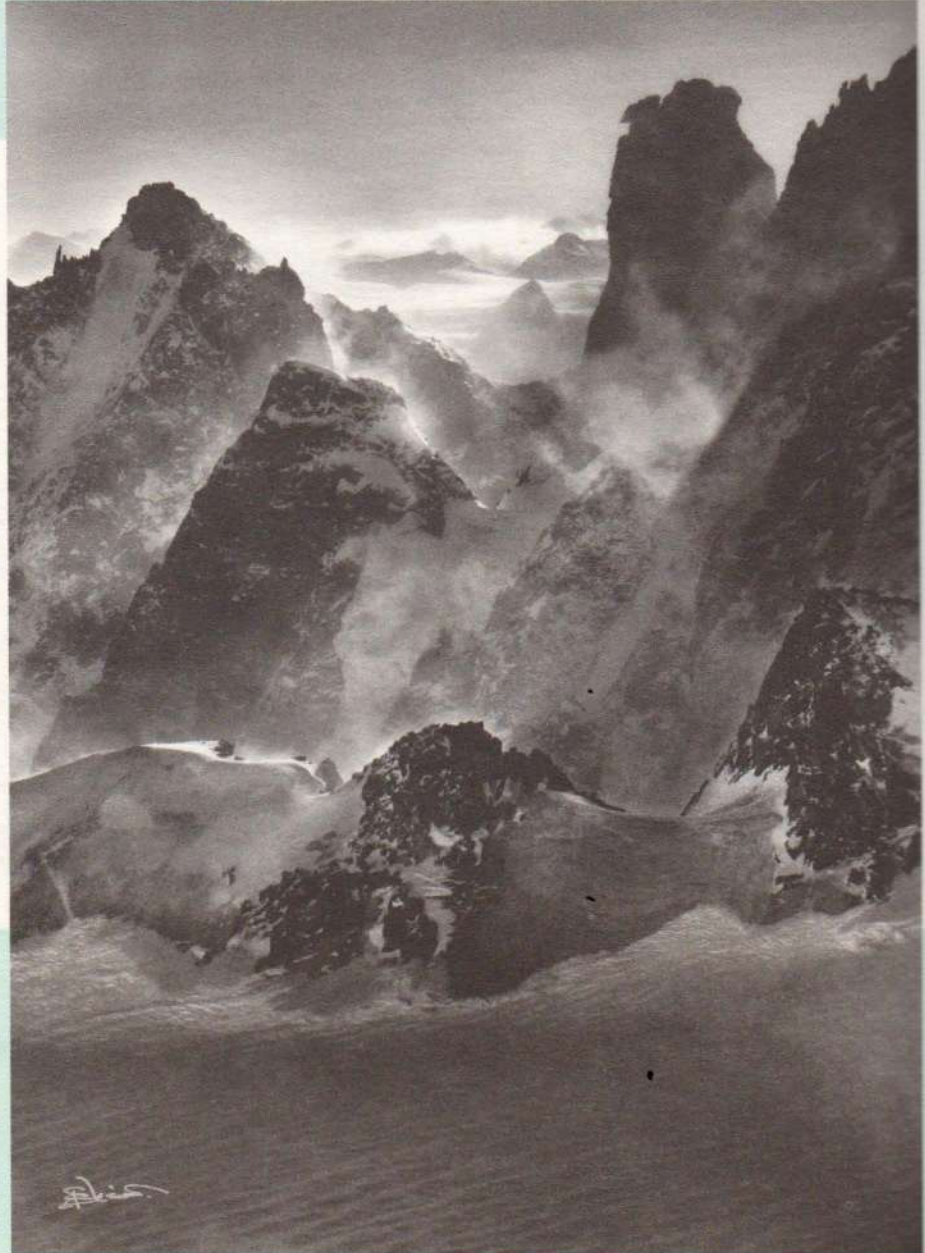

Mt. Carven, Alp Dağları'nın yüksekliği içindeki en ilginç bölümüdür. 4881 metreyle grubunun ikinci yüksek dağıdır. İçinde dört ayrı buzulu vardır.

Ersin Alok

Mimar Sinan
Güzel Sanatlar
Üniversitesi Fotoğraf
Enstitüsü'nü kurdu.
5. Paris Bienali'nde
"Absurd" anlatımı içinde
birincilik ödülü aldı.
Türkiye'de, ilk olarak
360 derecelik görüşle,
eskiz olarak fotoğraf
çekimini gerçekleştirdi.
24 kitabı bulunan
Alok, çalışmalarına
Fotoğraf & Film
Stüdyosunda
devam ediyor.

Mt. Blanc Avrupa Alpleri'nin en yüksek zirvesidir. Dördüncü zaman genç dağlar silsilesinin meydana gelmesinde Avrupa kıtasının sıkışmasıyla ortaya çıkmıştır. 4810 metre yüksekliktedir.

bir çift ayakkabı

Bir çift ayakkabı...

Mayıs ayında doğanın canlanmasıyla birlikte doğuda yaşayan çiftçiler koyunlarını belli bir saatte otlatmaya çıkarıyor. Böyle bir günde Süphan'ın eteğinde koyunlarını otlatan çobanın yansıması dağla bir bütünlük kazanıyordu. Sürünün başında olan vatandaşa biraz kenara gelmesini söyledim, yansıma da çıksın diye ısrarda bulundum; bütün ısrarlarıma rağmen kabul etmedi.

Uzun bir diyalogdan sonra sebebini anladım; giydiği ayakkabı yırtık olduğu için su alıyormuş. O halim ve ısrarımdan çok utandım. Kendisine cebimde olan paraları almasını istedim. Tüm ısrarıma rağmen sadece 20 TL aldı; ihtiyacı olan ayakkabının ederi kadar...

Oysa fotoğrafa bakınca nasıl da mükemmel bir doğa ve içinde insan... Bu fotoğrafımı ve o anı hiç unutmuyorum.

Saygılarımla.

Fotoğrafla tanışması ilkökul öğretmeninin sayesinde oldu. Genellikle doğa, insan, manzara ve tarihi mekân fotoğrafları çekiyor. Van'ın Erciş ilçesinde fotoğrafçı arkadaşı Necmettin Karaca'yla birlikte kadına şiddete dikkat çekmek amacıyla sergi açtı. Günümüzde Evrensel Fotoğrafçılar Derneği Başkanlığını yürütüyor ve fotoğraf çalışmalarına Van Erciş'te devam ediyor.

Ali Dağar

dondurma

Trabzon yayla şenliklerinde çektiğim bu fotoğraf ansızın karşımda belirmişti. Çocuk dış dünyadan kopmuş ve tamamen dondurmasına odaklanmıştı. Sanırım bir dondurma ancak bu kadar güzel yalanır. Elimi çabuk tutmalıydım; çocuk öyle bir dalmıştı ki anında bitirebilirdi.

Fotoğraf Dergisi'nde gezi ve fotoğraf yazıları, National Geographic, Daily Telegraph, Hürriyet, Cumhuriyet, Yolculuk, Skylife gibi dergi ve gazetelerde fotoğrafları yayınlandı. Craghoppers ve Fujifilm'in marka elçiliğini yaptı. Abdi İpekçi "Dostluk-Barış", İnsan Hakları Derneği, İngiliz Kültür Derneği TMMOB, Kültür Bakanlığı, National Geographic birinciliği olmak üzere çok sayıda ödül aldı. Fujifilm X-Photographers dünya fotoğraf topluluğunun arasına seçildi. Hâlen fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

Faruk Akbaş

karpuz yiyen çocuklar

Çizgen, retrospektifinde yer alacak üç fotoğrafı için seçimi bana bırakarak onlar hakkında "yazı yazar mısın?" diye sorduğunda çok keyiflendim.

Önce gözlerim "Çobanlar" fotoğrafını aradı kontak baskılarda ama ona başka biri talip olmuş. Bir baktım "Karpuz Yiyen Çocuklar" var hemen talip oldum. Çünkü o fotoğraf Çizgen arşivinin en bilinen ve beğenilen fotoğraflarından biriydi.

Gültekin Çizgen fotoğraf dünyamızı çektikleriyle birlikte yazdıklarıyla da çeşitlendiren bir usta, çalışkan bir fotoğrafçı. Açacağı bu sergisinin de diğerlerinde olduğu gibi çeşitli çevrelerde farklı sesler duymamızı sağlayacağından eminim.

Yazmak için Çizgen'in üç değişik tarz fotoğrafını seçtim.

"Karpuz Yiyen Çocuklar" artık klasik olmuş Çizgen fotoğrafı.

Samimi, dengeli ve renkleri tam oturmuş kusursuz bir fotoğraf. Genç bir fotoğrafçıyken aklıma kazınmış Çizgen fotoğraflarından biri.

Kaynak: Gültekin Çizgen, Anbean, Alter Yayıncılık

Cengiz Akduman

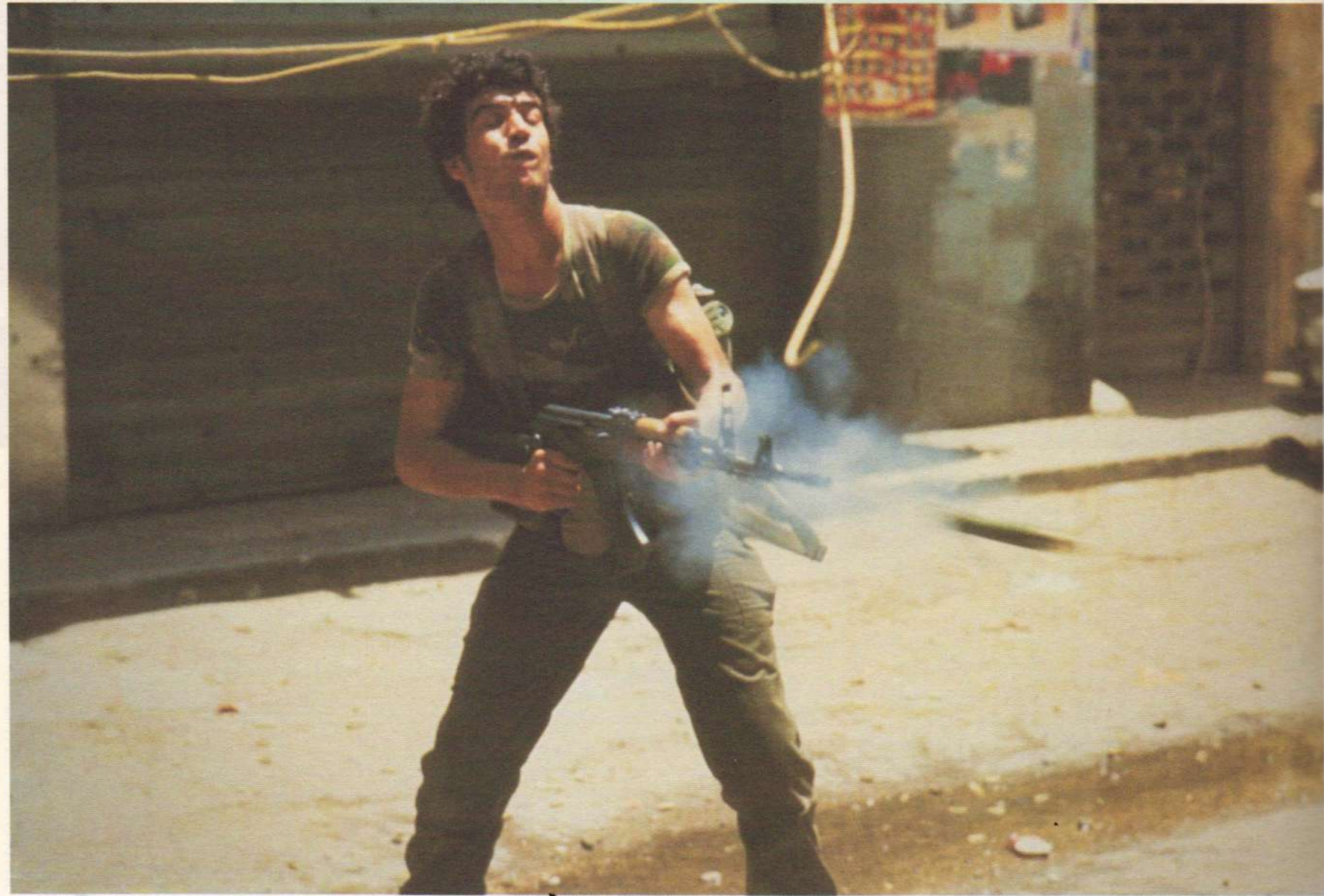

Gültekin Çizgen

80'den fazla ülkede çektiği fotoğrafları
15'ten fazla ülkede sergilendi.
İsviçre'de yayımlanmış "1839'dan
Günümüze Uluslararası Fotoğrafçılar
Ansiklopedisi"nde fotoğrafın gelmiş
geçmiş en mühim 1600 sanatçısı
içinde yer aldı. İlgilendiği fotoğraf,
resim ve cam gibi sanatsal alanlarla
ilgili toplam 40 adet yayını bulunuyor.
Şu an İstanbul'da yaşıyor ve çalışıyor.

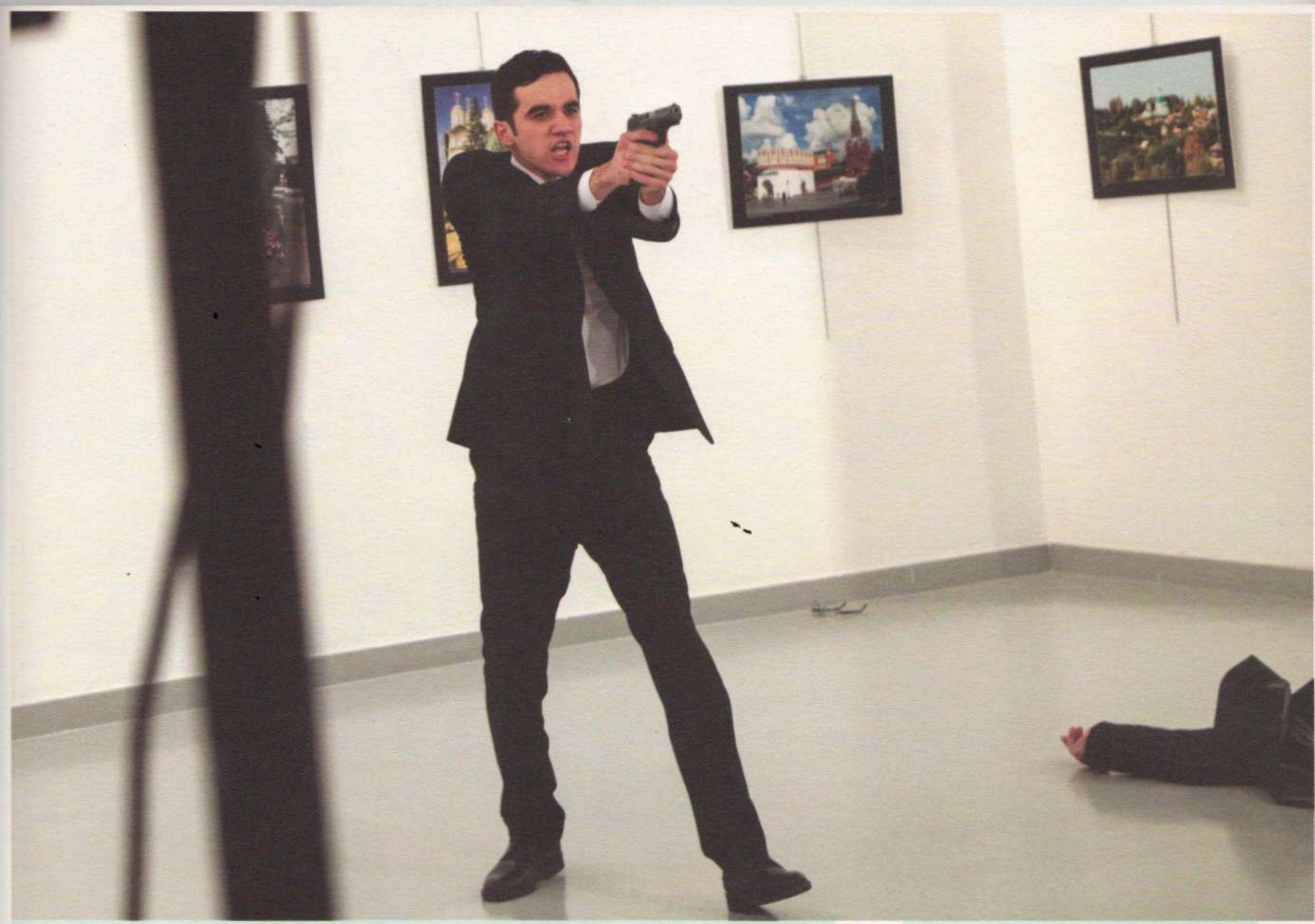
canavar

Askerin önünde, namlusunu yönlendirdiği yerde bir hedef yok. Kendini elindeki silahıyla özdeşleştiren, elindeki silahı organına dönüştüren bu savaşçı, sadece aldığı haz nedeniyle ateş ediyor. Bu haz, nedenleri ve sonuçları itibarıyla gerçekten korkutucuydu ve o anı fotoğraflamam gerektiğini biliyordum. Ateşlediği silahtan çok, yüzünün ifadesine kilitlenmişim. İnsanın içinde saklı canavarın resmiydi bu.

Coşkun Aral

Basın fotoğrafçılığına 1974 yılında Günaydın ve Gün gazetelerinde başladı. 1977 yılı, kanlı 1 Mayıs olaylarında çektiği fotoğraflarla ilk kez Sipa Press yoluyla adını dünya basınında duyurdu. Bu olayla ilgili fotoğraflarıyla Time, Newsweek dergilerinde yer aldı. 1980'de kaçırılan bir uçakta dünyada ilk kez hava korsanlarıyla bir röportaj gerçekleştirdi ve bu röportajıyla birçok ödül aldı. Şu anda foto muhabirliğine ve aynı zamanda "Coşkun Aral Anlatıyor" YouTube kanalında belgeselciliğe devam ediyor.

benim sınavım

Rus Büyükelçisi Andrey Karlov'un 19 Aralık 2016 akşamı Ankara'da öldürülmesi bütün hayatımda ölümü en yakından hissettiğim olay ve haber oldu. Korktum ama paniklemedim. Çok büyük bir olay ve tarih olduğunu hemen anladım ve kararımı verdim: Gazeteci olarak bu olayı belgelemekle sorumluydum. Ayrıca kaçmak kişiliğime ve değerlerime çok aykırı geldi, çözüm de değildi. Büyük ihtimalle ölecektim ama Allah'a sığınıp soğukkanlılıkla ve aklımı en iyi şekilde kullanarak, belki de bir "mucize" için direnmeliydim sonuna kadar...

Bütün hayatım, sevdiklerim, her şey aklımdan şimşek hızıyla geçiyordu. Beynimin bir tarafında kaynar sular, öbür yanında buz gibi soğuk. O kadar ağır bir baskı vardı ki kalbim yerinden fırlamış gibi hissettim. Sanki tanklar karşıdan ateş ediyordu. Hiç hata yapmadan direnmek ve karşımdaki katili tahrik etmeden, mümkün olduğunca sakin biçimde çalışayım. Allah'ın yardımına güvenilebileceğimi düşününce epey rahatladım. Aklıma harika editörüm Horst Faas, arkadaşım Anja Niedringhaus ve Coşkun Aral başta yakın canlarım geldi, hepsini yanı başımda hissettim, kendimi öyle inandırdım, devam edebilmek için... Gerçek gazeteciliğe anıt gibi bir örnekle katkıda bulunmak için bir fırsat, bir imtihan vardı önümde. Çanakkale Savaşı'ndaki Mustafa Kemal ve askerlerine verdiği emir geldi aklıma, bana da verilmiş gibi algıladım o emri.

Katil sürekli tavır değiştirip, Karlov'un cesedine dönüp tekrar tekrar ateş etse de hata yapmadan devam etmeliydim. Kahraman olmayı değil, hayatta kalıp kedilerime sevgi ve şefkatle bakmayı düşündüm. Ve daha pek çok şey. Bütün hayatımın özeti; kalbim, aklım, elim ve gözüm, inandığım değerlerle (güzel ahlak, bağımsızlık, sevgi, adalet, merhamet, dürüstlük, meslek aşkı...) tam bir uyum içinde doğru bir sınav vermeye çalıştım.

Burhan Özbilici

19 Aralık 2016 tarihinde Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde Rus Büyükelçisi Andrey Karlov'u öldüren polis memuru Mevlüt Mert Altıntaş'ı görüntüleyen Özbilici, katili ve maktulü aynı karede çektiği fotoğrafla foto muhabirliğinin en prestijli ödülü olan World Press Photo Yılın Dünya Basın Fotoğrafı Ödülü'nü aldı. 1955 yılından bu yana düzenlenen yarışmada büyük ödülü kazanan ikinci Türk oldu. Hâlen Associated Press'te foto muhabirliği yapıyor.

bir yangını beğenmek

Belgesel fotoğrafın içeriği hemen her zaman acılar, adaletsizlik, zulüm, felaketler olmuştur. Aile albümlerinde kişisel tarih daha çok iyi günlerden derlenir, kötü günler unutturulmaya çalışılırken, toplumsal bellek daha karamsar, daha tedbirlidir. Kötü günler asla unutulmamalıdır ki bir daha yaşanmasınlar. Kötü günleri oluşturan koşullar hep hatırlansın ki bir daha bu koşulların bir araya gelmesine izin verilmesin. Öte yanda fotoğraf aynı zamanda bir resimdir ve insanın görsel dünyasında bir başka gereksinime de yanıt verir: Bakma hazzına.

Bakış içgüdüsel olarak seçicidir. "Güzel" olanda karar kılmak ister.

Bu arzu, sanat tarihinde temel bir tartışmaya yol açar. **Güzel olana bakmaktan zevk almak banal ve sığ bir ihtiyaç olabilir mi? Yüzeydeki güzellik, derindeki çirkinlikleri perdeleyebilir mi?**

Fotoğraf tarihinin de temel tartışmalarından, çözümsüz denebilecek çelişkilerinden biridir bu. Acıları konu edinen belgesel fotoğraf, unutulmaması gereken sahneleri birer tablo olarak kristalleştirdiğinde acaba kendisine ters düşüyor, ortaya çıkan yüksek estetik değer izleyicilerin görsel deneyimini daha yüzeysel bir noktaya çekiyor olabilir mi?

Savunma ise yaklaşık olarak şöyledir: çağdaş insanı sarıp sarmalayan görüntüler dünyasında, dolaşıma giren tüm fotoğraflar birbiriyle rekabet halindedir. Göstermek, önermek, düşündürmek istiyor ve bunu bir görüntüyle yapıyorsak, söz konusu görüntünün bakışı çelmesi, alıkoyması gerekir. Tablolaşmayan bir fotoğraf unutulmaya mahkumdur.

Kişisel blogumda, 28 Kasım 2010 Haydarpaşa Tren Garı yangından birkaç saat sonra paylaştığım bu görüntü, yılların fotoğrafçısı olarak bugüne dek tanık olmadığım bir ilgiyi açığa çıkarttı: **Çok güzel**

bir fotoğraf, çok çirkin bir sahne. İnsanlar fotoğrafı beğenmekten kendilerini alıkoymıyor, ancak büyük bir kıyım, büyük bir talihsizlik, büyük bir ihmal görüntülendiğinden, fotoğrafı beğenmekten dolayı kendilerini adeta suçlu hissediyorlardı.

O tarihe dek kişisel olarak ben de acıların tablolaştırılmasına bir anlamda suistimal gözüyle bakarken, bizzat gördüm ki gar yangınına tanık olan çok sayıda insan, çok sayıda fotoğraf çekmişken, tüm bu görüntüler arasından yandaki fotoğraf "güzelliğiyle" sıyrılmış, umuyorum ki diğer fotoğraflardan daha uzun ömürlü bir konuma gelmiştir.

Umudumun nedeni, fotoğrafın yaratıcısı olarak benim de adımın sürekli dolaşacak olması değil, bu tartışmalı yangının ve yaratıcılarının fotoğrafım sayesinde kolay kolay unutulmayacağıdır.

Orhan Cem Çetin

Fotoğraf konusunda kendi kendini geliştirerek ilk kişisel sergisini 1988 yılında açtı. Fotoğrafçılığın yanında Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi gibi okullarda fotoğraf eğitmenliği yaptı. Sanatorium Galeri tarafından temsil edilen sanatçı, fotoğraf çalışmalarına devam ediyor.

gölgeler

Konya Mevlana'yı Anma (Şeb-i Aruz) törenleri, 1980'li yıllarda henüz Konya Kapalı Spor Salonu'nda yapılmaktaydı. Tören başladı, ters ışık ve gölgeler dikkatimi çekti. Işık ve gölgenin gücünü fotoğraflamak istedim. Bu kompozisyonu mutlaka çekmeliydim. Fakat maskelerine rağmen, gölgeleri oluşturan ışık, objektifimin içine giriyor ve olmuyordu. Kompozisyon giderek bozulacak korkusuyla telaş içindeydim. Ne yapsam diye düşünürken, oturma sıralarının yanında bir meşrubat kasası gördüm ve onun üstüne çıkıp ışığın objektife girmesini önledim. Böylece sevdiğim bu kare oluştu.

Fotoğrafa ilgisi 1959 yılında başladı. 2001 yılında Koç-Allianz'ın "Çarşı Pazar" yarışmasında siyah beyaz ve renkli baskı dalında birinci oldu. 2009 Troya Kültür ve Sanat Ödülleri'nde yılın fotoğraf sanatçısı seçildi. KUFSAD (Kuşadası Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneği) ve İFSAK (İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği) tarafından 2012'de Yılın Sanatçısı seçildi.

İbrahim Zaman

metrodaki sihirbaz

1992'den beri haber ve belgesel fotoğraflar üretiyor. 1996-1998 yıllarında New York ICP (International Center of Photography) ve Black Star haber ajansında çalıştı. "Haber ve Belgesel Fotoğrafçılığı" üzerine dersler verdi. National Geographic Türkiye fotoğraf editörlüğü yaptı. On yıldır Bahçeşehir Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde Fotoğraf/Video ile Yeni Medya bölümlerinde dersler veriyor.

1997 yılında "New York Subway" adlı fotoğraf serisi üzerine çalıştığım günlerden bir gün ve yerin yedi kat altında, işiyle iştigal eden bir sihirbazla karşılaşmak heyecan verici. Metroyla bir istasyondan diğerine yolculuk eden ve öyle her şeye kolayca şaşırmadıkları billinen bu şehrin sakinleri, sihirbazın yapmakta olduğu gösteriyi yan gözle izliyorlar. Bu esnada ayağa kalkıp sihirbazın birkaç fotoğrafını çekmeyi başarıyorum.

Kısa süren gösterisi bitip, ilk istasyonda inmeye yeltenen sihirbaza doğru yaklaşıyorum ama nafiye, bir süre sonra karşılıklı konuşabileceğimiz ortak bir dilin olmadığını fark ediyoruz. Bu durum her şeyi iyice gerçeküstü yapıyor. Birbirimize bakıp, hafifçe gülümseyip vedalaşıyoruz, geriye ise, o anın sihri kalıyor.

Haluk Çobanoğlu

baghouz

Kaç insan hayatında bir IŞİD üyesiyle karşılaşmıştır? Pek bir azımız. Dünyanın en azılı katil sürüleri olarak meydana çıkıp, bütün cihana korku yaydılar. Milyonları sürüp, binleri öldürdüler. Binlerce kadın hâlâ kayıp, yüz binlerce sahipsiz çocuk evlat edinilmeyi ya da ait oldukları ülkeler tarafından sahiplenilmeyi bekliyor. Korkunç ama insanın aklına gelmiyor değil, bu çocuklar kayıp ya da ölü babalarının izinden gitmeyi tercih edecek mi? Suriye'nin Irak sınırındaki Baghouz kasabasında IŞİD can çekişirken, binlerce insan kaçmaya ya da teslim olmaya çalışıyordu. Bunların arasında bulunan bir Türkiye kadını ise küfür kıyamet bana "Şu kucagımda gördüğünüz çocuk büyüyecek ve katliam yapmaya devam edecek," dediğinde hayli ürkütücü geldi. Ancak sonrasında çektiğim **bu fotoğraftaki kadının biçare hali ve küçük çocuğun şaşkın, mazlum bakışları benim için insani bir trajedinin fotoğrafıdır.** Aylarca savaşta çıktıkları yetmezmiş gibi şimdi de çölün ortasında bir kampa gidecekler ve muhtemelen şu an dünyadaki en zor hayatlardan birini yaşamaya devam ediyorlar.

Bülent Kılıç

Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesiyle gazeteci olmaya karar verdi ve Ege Üniversitesi'nde Gazetecilik bölümünü bitirdi. 2014 yılında Time dergisi ve The Guardian gazetesi tarafından yılın en iyi fotoğrafçısı ödülünü aldı. Aynı zamanda Time'ın Top 100 listesine girdi. World Press Photo'da iki ödül birden alan tek Türk fotoğrafçı oldu. 2003 yılından beri AFP (Agence France-Presse) haber ajansında foto muhabirliği yapıyor.

Mar 2019, Suriye'nin Baghouz şehrinde IŞİD'in son kalesinden kaçan kadın ve çocuk. Ajanın noktasında bekliyor.

taşkızak

21 Mart 1989 Taşkızak Tersanesi işçilerinin topluca viziteye çıkma eyleminde polisler işçilerin yolunu keserek yürümelerini engellemeye çalışıyorlar.

Gazeteciliğe 1975 yılında Abdi İpekçi yönetimindeki Milliyet gazetesinde başladı. 1982'de Güneş gazetesinde, 1986 yılında da Hürriyet gazetesinde çalıştı. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Bülent Dikmenler haber ödülleri kazandı. Şu an TELE 1 kanalında program yapıyor.

Namık Koçak

heykeli dikilecek köprü

Bugünkü köy hizmetleri o günkü ismiyle YSE (yol, su, elektrik) teşkilatı da her vilayette olduğu gibi Köy İşleri Bakanlığına bağlı ama vilayetteki her türlü faaliyeti valinin emrindeydi. 1970'li yılın başında zamanın Hakkâri Valisi, azgın Zap'a yapın demişti bize bu köprüyü. O yıllar Şavata Köyü ve Anayasso şiiiriyle "Şavata'dan Hakkâri'ye yol bilmezem" diye yolun gidebilmesi için de Gençlik Köprüsü gündemdeydi. Evet Milliyet gazetesiyle Abdi İpekçi önderliğinde çılgın Zap'ın iki yakası devrimci gençlerin, kazma kürekle, amelelik yaparak bitirdikleri, Gençlik Köprüsü'yle birleştirilmiş ve artık Şavata'dan (Şavata köyü), Hakkâri'ye yol gidiyordu. Ama bizim Çukurca'da sınıra iki karış mesafedeki köprü ne için burada Zap'ın iki yakasını birleştirecekti? Anlayamamıştım. Çünkü karşıda bu köprüden yararlanacak kimse yoktu. Evet susuz derelere köprü yapıldığını biliyordum ama bu köprü'nün hemen öteki yakasında Irak vardı. Köprü'nün hem etüt işini hem de masaüstü statik hesaplarıyla çizim işini istemeye istemeye yapmıştım. Zap'ın karşı tarafında bu köprüden yararlanabilecek köyler yoktu, yamacın arka tarafı ise Irak topraklarıydı. O yıllar Türkiye'de henüz ihale furyası başlamamış her teşkilat kendi işini kendi elemanlarıyla yapıyordu. Bu köprü'nün inşaat çalışmalarında da sık sık şantiyesine uğrayıp, Zap'ta yakaladığımız azman balıklarını asırlık çınarın altında közlüyor, işçilerle bu asma köprü'nün buraya niçin

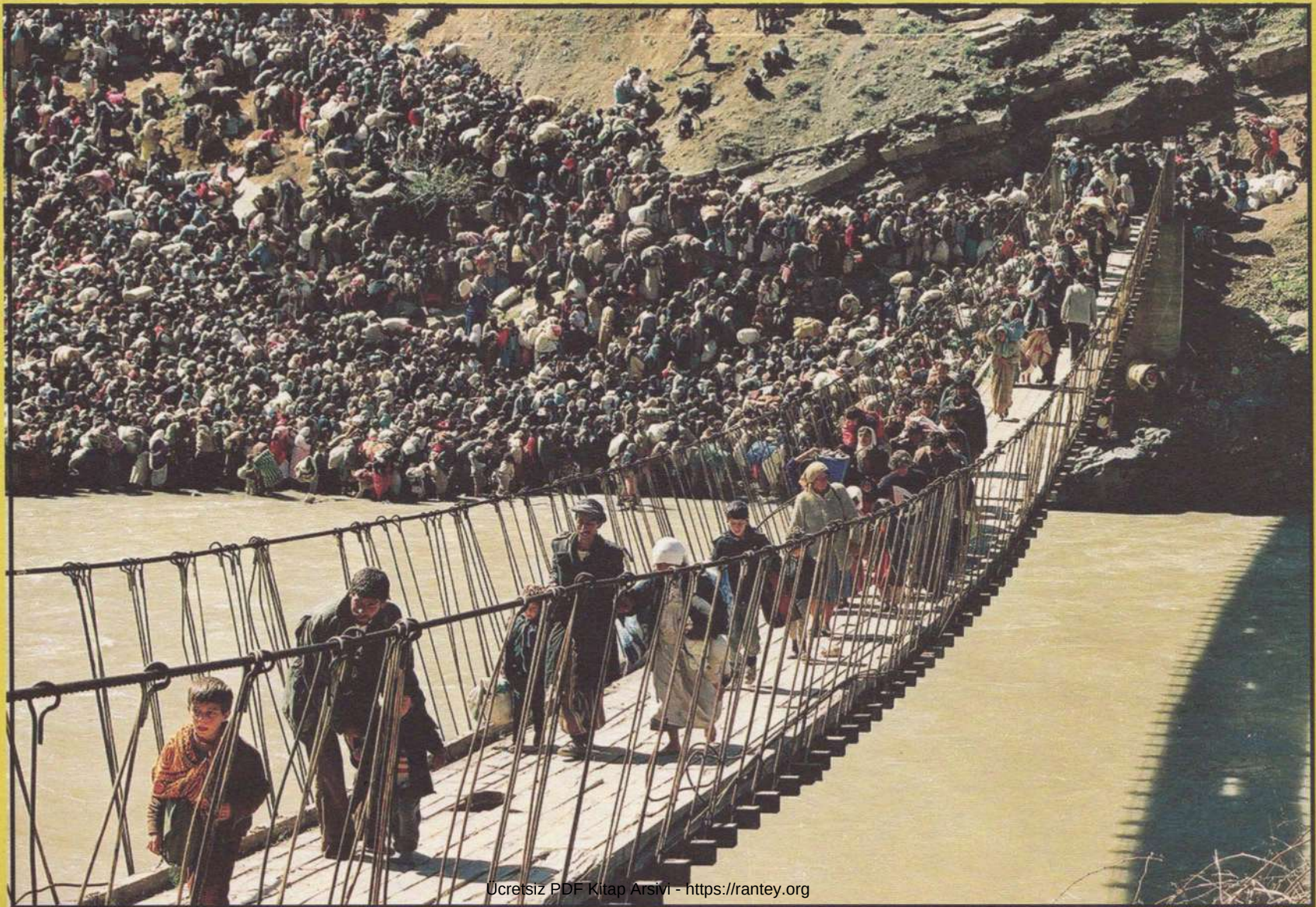
yapıldığını konuşuyor ve hayıflanıyorduk.

Köprü yapıldıktan sonra da Çukurca'ya her gidiş gelişimizde ben köprüye bakar, "NIÇ, NIÇ, NIÇ" diye diye başımı salları yanımdakilere "O kadar muhtaç köy dururken, bu köprüyü boşu boşuna yaptık," diye hayıflanırdım. Ama yapımından 20 yıl sonra, 1991'in ilkbaharında bu heykeli dikilecek köprü sekiz-on gün içinde Zap'ın en azgın günlerinde, yaşlı gözlerimin önünde, Zebani Saddam'ın fizik ve kimyalarından kaçan 300-400 bin Kürdü hem de hiç ama hiç günahı olmayan çoluk çocuk kızan, bu köprüden ellerini kollarını sallaya sallaya geçtiler. Zap'ın öteki yakasından beri yakasına aile aile, köy köy, raf raf geçerlerken ben defalarca şantiye yerindeki o asırlık çınarın altına oturup ağlıyor bir taraftan da Allah'a, "Senin hikmetine sual olunmaz," diyerek köprü'nün yapımında emeği geçen herkese dualar ediyor kendi kendime de "Aptal adam hani köprü bir işe yaramıyordu?" diye deliler gibi söylenerek lanetler okuyordum bağıra bağıra. **İşte o günler, o çınarın altında ağlarken arkadaşım Fahri Adıyaman'a, "Ulan değil bu köprü'nün maketi, heykeli bile dikilmeli heykeli!" diye bağırıyordum.** Ama ne yazık ki bugün bu heykeli dikilecek köprü yok artık! Bu köprü 300-400 bin Kürdü selamete kavuşturduktan bir müddet sonra yine yapanı yani devlet baba tarafından; "Gece Apocular geçiyor" diye dinamitlenerek yok edildi.

1970'li yıllarda Hakkâri'de Köy Hizmetleri'nde çalışmaya başladı. Hakkâri'nin insanı ve doğası sayesinde fotoğraflayarak 40'tan fazla sergiye katıldı, 15'e yakın ödül ve mansiyon aldı. Hakkâri'nin ilk kartpostalını yaptı ve şehrin tanıtımı üzerine çalıştı. Emekli olduktan sonra Van'a yerleşti ve hâlen orada yaşıyor.

Enver Özkahraman

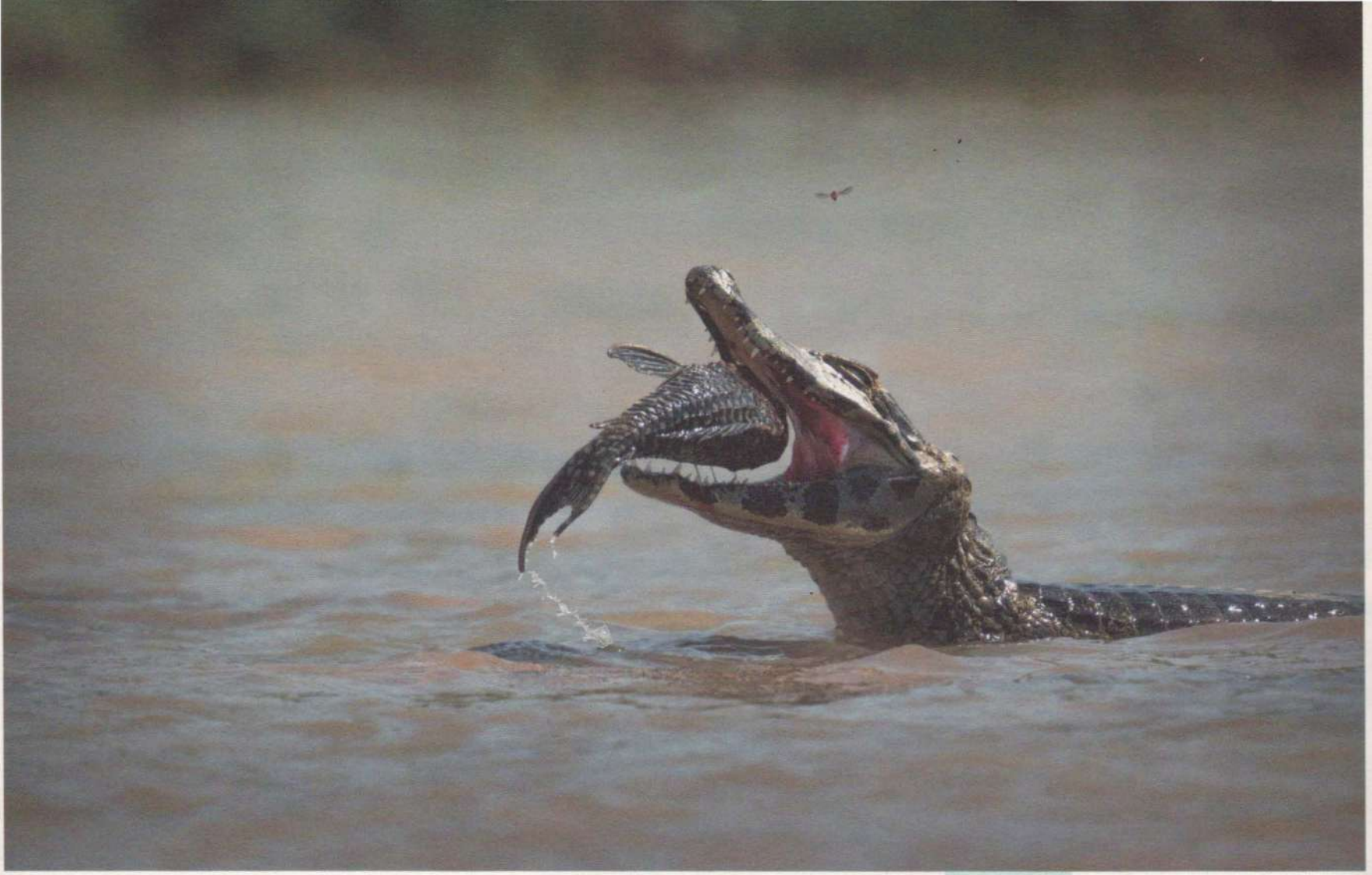
yanan madımak değil, insanlıktı

O zaman Milliyet gazetesi'nin EP (Ekonomi Politika) Dergisi'nde foto muhabiri olarak çalışıyordum. Ankara'dan Sivas'a Pir Sultan Abdal Kültür Etkinliklerini izlemeye giderken, 2 Temmuz tarihinin takvimlere utanç günü olarak geçeceğini biliyordum. Böyle bir olayla, acıyla karşılaşacağım aklımın ucundan bile geçmedi. Ankara'dan Sivas'a 1 Temmuz Perşembe sabahı vardık, ulaşır ulaşmaz etkinlikler başladı. İlk gün her şey yolunda gibi gözüküyordu. İkinci gün Buruciye Medresesi'nde yazarların imza etkinliği vardı. Medrese'nin yakınında bulunan camilere cuma namazı için toplanan kalabalık, etkinlik için orada olanlara ters bakışlarla bakıyordu. Yerel bir gazetenin muhabiri, bana haberlerinin kullanılmadığını, haberleri yöneticilerin yazdığını, olaylar çıkabileceğini söyledi. İmza etkinliğinin ardından, Ankara'dan gelenler Madımak Otel'i'ne öğle yemeği için geri döndüler, öğleden sonra da Banaz'a geçilecekti. Cuma namazından çıkan kalabalık Kültür Merkezi ve Madımak Otel'i'nin etrafında toplanmaya başladı. Polis barikat kurmuş kalabalığı otele geçiriyor ama kalabalığın taş atmasına ses çıkarmıyordu. Kalabalık, "cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak" ve benzeri sloganlar atarak oteli taşıyordu. Hava kararmaya başlarken otel önünde bulunan araçlar ateşe verildi. Otelde de dumanlar çıkmaya başlamıştı. Kalabalığı ve polis barikatını aşarak otele ulaşmaya çalıştım ama mümkün olmadı. Alternatif bir yol bulmak için yerimden ayıldım ve başka bir sokaktan otele doğru ilerlemeye başladım. Tam otele yaklaşıırken jandarmasının havaya ateş açtığını duydum. Kalabalık üzerine koşarak gelmeye başladı. Kendimi bir duvar arkasına atarak ezilmekten kurtuldum. Artık sokak boşalmıştı ve ben hemen otelin önüne koşarak gittim. Otelde baygın olduğunu düşündüğüm insanları çıkartıyorlar, ağızlarına birer kaşık yoğurt verip ambulanslara gönderiyorlardı. **Otelde çıkarılanların fotoğraflarını çekerken itfaiye merdiveninden dumanlar arasında iki kişinin indiğini gördüm.** İtfaiye aracının üzerinde bulunan sakallı bir kişi (Daha sonra o kişinin Cafer Erçakmak, Sivas Belediye Başkan Yardımcısı olduğu anlaşıldı) kancalı itfaiye sığıyla inenlere ağza alınmayacak hakaretler savurarak vurmaya çalışıyordu. Merdivendekiler biraz daha aşağı inince önde olanın Aziz Nesin, (Diğer kişinin Yazar Lütfi Kaleli olduğunu sonra öğrendim) olduğunu gördüm. Aziz Nesin ve Lütfi Kaleli itfaiye aracının üzerine gelince arbede yaşandı ve Aziz Nesin itfaiye aracının üzerinden aşağı düştü. Aşağıdan biri Aziz Nesin'i yere düşmeden havada kucakladığı gibi ambulansa bindirdi. Kurtarma çalışması yapanlar "Otelde kimse kalmadı" dedikten sonra duvar üzerinde oturan askerin yanına ben de oturdum. Askerin şu sözünü hiç unutmuyorum "Biz dört kere geldik, dört kere çıktılar. Bize emir verselerdi bunların tozunu atardık." Otel ve etrafı tamamen boşaldıktan sonra yangından kurtarılanların durumlarını öğrenmek için hastaneleri dolaşmaya karar verdim. Bir taksiyle ilk önce otelin en yakınındaki SSK hastanesine gittim. Acil servisine girince koridorda yerde dörderli üç sıra halinde yatan cesetleri görünce şok oldum. Benim otelden çıkartılırken baygın diye düşündüğüm insanlar meğerse hayatlarını kaybetmiş. Benim şoktan çıkmamı bir doktorun "Bunların fotoğraflarını çek de aileleri gelip alsın," sözleri sağladı. Koridorda yerde yatanların fotoğraflarını acı içinde çektim.

Hamza Şahin

Panorama, EP Dergisi, Yeni Günaydın, Akşam gazetesi gibi yayınlarda çalıştı. Milliyet gazetesinde çalıştığı sırada 1993 yılında Sivas Madımak Otel'i Olayları'nda çektiği arşivlik fotoğraflarla tanındı. 1997 yılında Anadolu Ajansı Fotoğraf Haberleri Müdürlüğü'nde foto muhabiri olarak çalışmaya başladı. Şu anda Türkiye Foto Muhabirleri Derneği'nde çalışıyor.

altıncı kedi

Fotoğraf hayatımdaki en büyük hayalim, dünyadaki yedi büyük kediye fotoğraflamaktı. Brezilya'ya seyahatim öncesine kadar beş büyük kediye fotoğraflama şansım olmuştu. Altıncı kedi jaguar idi.

Bunun için de Brezilya'da Pantanal'a gitmem gerekiyordu. 13 saat İstanbul-Sao Paulo, iki saat Sao Paulo-Cuiaba'ya uçak yolculuğu yaptım. Sonrasında çok sıkıntılı ve zorlu 8 saat süren bir kara yolculuğundan sonra Pantanal'daydım.

Yol boyunca tam 128 köprüden (çoğu ahşap) geçtim. Sivrisineklerden korunmak için vücudumun tamamını kapatacak şekilde geniş giysiler giyinmem, hatta el ve enseme de korumam gerekiyordu. Tüm bunlara rağmen sivrisineklerin saldırısından her gün nasibimi alıyordum. Neyse ki tüm aşılarımı olmuş ve sıtmayla ilgili düzenli olarak ilaçlarımı alıyordum. Nefes almakta zorlandığınız bir ortamda sabah saat 07:00'den akşam saat 18:00'e kadar Cuiaba Nehri'nde bir tekne üzerinde kalarak, sadece jaguar görebilmek ve onu fotoğraflamak uğruna tüm bu zorluklara katlanmak zorundaydım. Üstelik tüm bunları 40 derece sıcak bir havada ve %100 nemli bir ortamda yapmak bu işin en zor tarafı.

Gün boyu timsahlarla dolu nehirde elimde dürbün jaguar arayıp duruyordum, nehrin kıyısında jaguarın çok sevdiği iki av vardı. Bunlardan birisi kapibara, diğeri ise timsah idi.

Ormandan çıkıp avlanmak için nehir kıyısına gelen jaguarı saatlerce takip ederek avlanmasını beklemem gerekiyordu. Eğer şansım yaver giderse bu çok özel av sahnesine tanık olma şansını yakalayabilecektim. Ben bu safarım sırasında nehirde balık avlayan bir timsahı ve timsah avlayan bir jaguarı fotoğraflama şansına sahip oldum. O av anını unutmam mümkün değil. Safari sonrası projemde yer alan yedi büyük kedinin altısını da tamamlamanın mutluluğu içerisinde 10 günlük Pantanal seyahatimi de tamamlamış oldum.

Erol Doğaner

Fotoğrafa olan ilgisi küçük yaşlarda başladı. 2009 yılında Kültür Bakanlığının Fotoğraf Sanatçısı belgesine sahip oldu. Dünya çapında tanınırlığı sayesinde FIAP (Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu) tarafından verilen sanatçılık unvanı AFIAP ile onurlandırıldı. Aynı zamanda GPU (Global Photographic Union) üyelerine uluslararası faaliyetlerine göre beş seviyede verilen CROWN unvanının ikinci seviyesiyle ödüllendirildi. Vahşi doğa fotoğraflarıyla tanınan Doğaner, çalışmalarına devam ediyor.

denize aşık, denize tutkulu

Babam Haluk Cekan gençlik yıllarından beri denizlere tutkuyla bağlıydı, bu uğurda büyük maceralar yaşamış ve tehlikeleri göze almıştır. Bunlardan en önde geleni Güney Afrika'daki büyük beyaz köpekbalığıdır. **Bu katil köpekbalığıyla karşılaşabilmesini en değerli ve heyecanlı anı olarak anlatırdı.** Ona hele ki kafesin dışında rastlaması onun için unutamayacağı bir andı; uzun süre bu anın etkisinden çıkamamış ve sürekli çevresiyle ve benimle paylaşmıştır.

Babam bu uğurda ölümü bile göze aldı. Onun denize olan aşkını, tutkusunu bir kere daha anlayıp onunla tekrar gurur duydum fakat bir yanımda korkmadı değil. Babam için denizler ne kadar değerliyse benim için de babam her şeydi. Şimdi denizlerimizdeki canlılarla onu anıyorum... Kısmen de olsa özlem gideriyorum.

Sibel Cekan

Haluk Cekan

1958 yılında fotoğraf ve film çalışmalarına başladı. 1982 yılında ilk sualtı film ödülünü aldı. 1988 yılında TRT için ilk sualtı belgesellerini çekti. İTÜ Su Altı Sporları Kulübü Film Fotoğraf Bölümünde yöneticilik yaptı. Dergilerde sualtı filmciliği, fotoğrafçılığı konusunda makaleleri yer aldı. 2007 yılında hayatını kaybetti.

sessiz ıgık

2011 yılında gittim, Somali'ye... Çatışmaların, kuraklığın, açlığın, acının, çaresizliğin çocukların gülüşünü çaldığını orada gördüm.

Birleşmiş Milletler'e göre iç savaş sırasında dört ayda altı bin çocuk öldürülmüştü. Bu çocukların üç bini beş yaşın altındaydı. BM, açlık bölgesi ilan ettiği Güney Somali'de 700'e yakın çocuğun açlıktan öldüğünü tahmin ediyordu. El Şabab adlı, El Kaide'ye bağlı örgüt, gıda yardımlarının erişimine izin vermiyordu.

Somali'nin başkenti Mogadişu'daki Banadır Hastanesi'nin kapısından girdiğimde günlerce aç kalan çocuklar, damla damla sularla ve burunlarından midelerine uzatılan ince hortumlarla beslenmeye çalışılıyordu. Koridorlarında dolaştığım hastanenin bir köşesinde karşılaştım, annesi Ambiya'nın kucağındaki iki yaşındaki Fatma İbrahim'le. Ambiya, Baidoa'dan Mogadişu'ya 200 kilometrelik yolu yürüyerek getirmişti kızı Fatma'yı. Küçük Fatma'nın sesi çıkmıyor, acılarının izlerini taşıyan vücudu, sessizce ıgık atıyordu. Fotoğraflarını çekip, doktorlara emanet ettim Fatma'yı.

Fotoğrafları işleyip, göndermek için bilgisayarımı açıp karelere baktığımda ilk kez gözyaşlarıma yenik düştüm. **Kendi çektiğim karelere bakacak gücüm yoktu. Belki de o dönem Fatma'yla aynı yaştaki kızım Zeyno bunun sebebiydi.** Ama seçtiğim birkaç fotoğrafı yalnızca altına bilgilerini yazıp işlemeden ham olarak gönderdiğimi hatırlıyorum.

Fotoğraflar, pek çok yerde yayınlandı ve o yıl Somali, Türkiye'den ve dünyadan büyük yardımlar aldı. 2012 yılında dünya organizasyonlarından PhotoAnnual, fotojurnalizm ve spor fotoğrafının en iyileri olarak yalnızca 12 foto muhabirinin ismini açıkladı. Somali'de geçirdiğim iki haftadan karelerin yer aldığı portfolyoyla o listedeki 12 isimden biri olmuştum.

Rıza Özel

1993 yılında Hürriyet gazetesinde spor muhabiri olarak gazeteciliğe başladı.

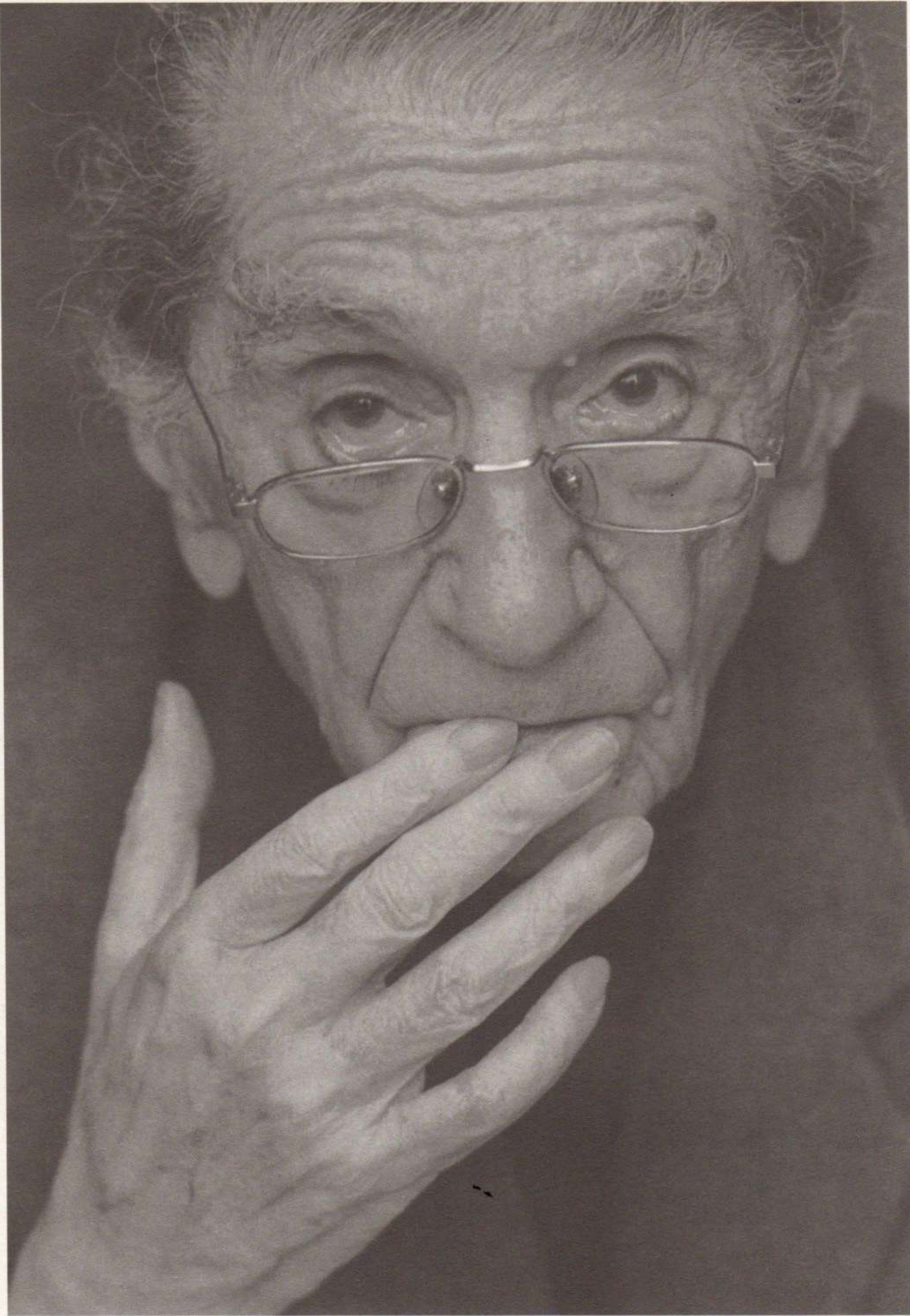
1998 yılında Anadolu Ajansı'nda foto muhabiri olarak göreve başladı.

Savaşlardan depremlere, sellerden uçak kazalarına, uluslararası spor

organizasyonlarına kadar pek çok alanda fotoğraf çekti. Şu anda

Hürriyet gazetesinde foto muhabirlik yapıyor ve Türkiye Foto Muhabirleri

Derneği Başkanlığını yürütüyor.

abidin dino

Abidin Dino'nun bu portresi sanırım 1990 yılında çekildi. Üniversiteye yeni başlamıştım ve Paris gibi inanılmaz sanat kokan bir şehirde okuma şansım vardı. Annemin çok yakın dostuydu. Bir okul projesi için Abidin Dino'yu fotoğraflamaya karar verdim. Bütün bir günü birlikte geçirmiştik. Kendisi müthiş bir insan ve müthiş bir sanatçı.

Bennu Çerede

Lisans eğitimini New York'ta bulunan Parsons School of Art'ta fotoğrafçılık üzerine yaptı. Daha sonra Fransa'da eğitimine devam etti. Dünyanın çeşitli yerlerinde fotoğraf sergileri açtı. Türkiye'ye dönerek fotoğrafçılık üzerine çalışmalarda bulundu. Günümüzde oyunculuk yapıyor ve kitap yazıyor.

rakısı, sigarası, önünde daktilosu

Fotoğrafa başlama sebebim portre çekmekti. En çok keyif aldığım şey insan hikâyeleri oldu. Sokakta tanımadığım insanları çektiğim gibi tanınmış, üreten insanlar da hep ilgi odağım olmuştur.

1994 yılında 25 yaşındayken de yine bu duygulardaydım. İnsanları kadrajıma alabilmek için fırsat kolluyordum.

Halil Korkmaz'la tanıştık. Aslında profesyonel bir proje için buluşmuştuk fakat bendeki insan hastalığını fark etti. Kendisi insanlarla rahattı, o günlerde de şairlerle arası iyiydi. Dönemin sanat dergilerinden Hürriyet Gösteri ve Yazı İşleri Müdürü de Hami Çağdaş idi. Projemizi konuşmak için gittik, ben şairleri çekecektim, Halil'de onların mısralarından yaşam öykülerini çıkartacaktı. Kabul ettiler.

İlk olarak da küçük İskender'le görüştük. Tek fotoğraf yerine Japon şiir sanatı Haiku'dan esinlenerek dört kare çekmeyi tasarladım. İnsanlara uygun görsel bir senaryo oluşturacaktım. küçük İskender cinsel kimliğini ortaya koyduğu, eserlerinde hep bunu vurguladığı için kafamda bir fikir oluştu. Buna göre; kendisi yazma aşamasında önce düşünceli, boş kâğıt

önünde ilham gelmesini bekliyor. İkinci karede Nevzade'de bir çocukla tutkulu bir konuşma içerisinde. Üçüncü kare yakın plan üretim süreci başlamış. Son karede de arkada yatan bir erkek vücudu.

Kendisine yaptığımız ön toplantıda çekim senaryosunu dikkatle dinledi, sigarasından derin bir nefes alarak "Güzel, yapalım bunu!" dedi.

Çıplak erkek modeli bulmak zor olmadı. Fotoğrafçı arkadaşım Haluk Baylan marjinal bir çocuktu. Projelere değer veren, sanat için soyunabilecek birisi. Sağ olsun hemen kabul etti.

Halil'in ressam bir arkadaşının Galatasaray'daki atölyesinde buluştuk. Fotoğrafta arkadaki beden heykeli zaten oradaydı. Sanırım önce atölyedeki çekimleri gerçekleştirdik. Aktüel dergisinden edindiğim tecrübelerle yandan flaş kullanarak analog siyah beyaz çalıştım.

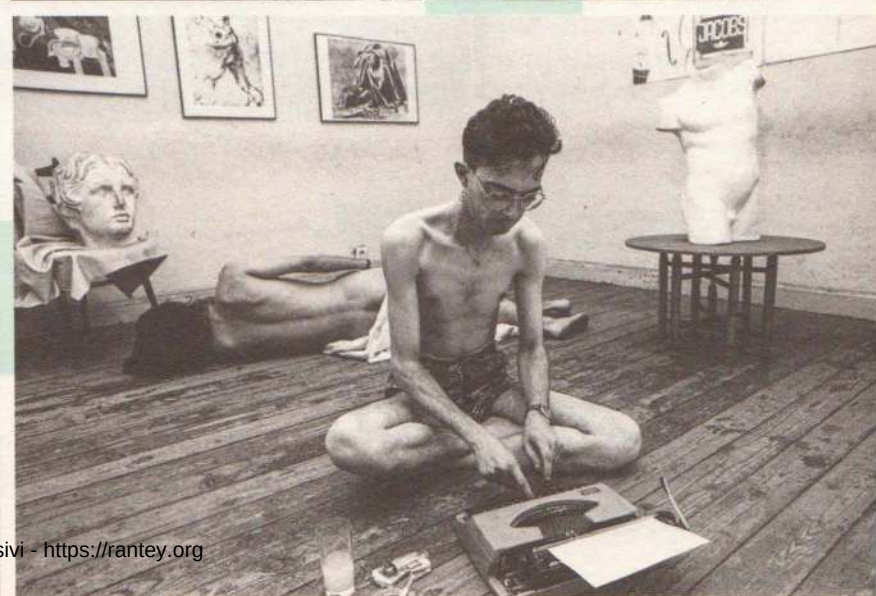
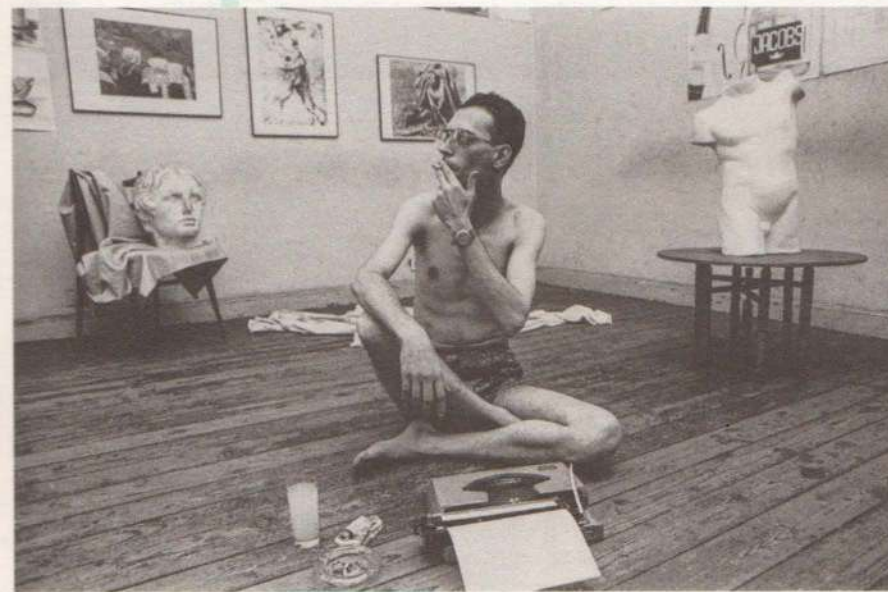
Rakısı, sigarası, önünde daktilosu. küçük İskender'in her zamanki haliydi. Rahat bir çekim oldu. 15 dakikada bitirdik çalışmayı.

Sonrasında da Nevzade fotoğrafını çektik. Biralar içildi ve ayrıldık.

Muammer Yanmaz

Fotoğraf macerası Saint Michel Lisesi'nin karanlık odasında başladı. 1992 yılında İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın arşiv fotoğrafçılığı görevini üstlendi ve Woody Allen, Joan Baez, Sophia Loren gibi isimleri fotoğrafladı. 2004'te kurduğu 40 Haramiler Platformu'nda fotoğraf eğitmenliği yapıyor. Nikon'un marka elçiliğini üstlenen Yanmaz, günümüzde fotoğraf çalışmalarına ve eğitmenliğe devam ediyor.

mohammed

Ben Mohammed'e iki milyon bebekte bir görünen bir hastalıkla (Cutis Laxa) ilgili yaptığım araştırma sırasında ulaşmıştım. Bu fotoğrafı çektiğimde daha sekiz yaşındaydı ve ben onun hikâyesiyle karşılaştığımda hayatına nasıl dokunabileceğimi, nasıl bir fark yaratabileceğimi düşündüm. Yapabileceğim en güzel şeyin onun fotoğraflarını çekmek olduğuna inandım. Benim için temeline uçma eyleminin bulunduğu her şeyin anlamı ve değeri büyük. Hem kuşlara hem de uçaklara karşı duyduğum saygı, küçüklüğümden gelen bir tutku. Uçuş benim için özgürlüğü ve azizliği simgeler. Ne zaman bir kuş görsem sanki imkansız başarmanın çok da zor olmayacağını hissederim.

Mohammed'in yanına bir güvercin koyarak bir çocuğun elinden alınmaması gereken özgürlüğü temsil etmek istedim. Hem hastalığı hem de Suriye'de olan savaştan kaçıp gelmesi nedeniyle hayatın zorluklarıyla savaşıyor ve yeni bir sayfayı -geleceği- hak eden, kocaman bir ağacın üzerinde bir çiçek gibi direnen küçük bir çocuğu benim gördüğüm şey ona bakınca...

Çok mutluyum ki bu fotoğrafında yardımıyla internet üzerinden yürütülen bağış kampanyası başarıyla sonuçlandı. Yapılan bağışlar sayesinde şu an Mohammed ve ailesinin çok farklı bir hayatı var. Avusturya'da yeni bir evi, dili ve doktoruyla yaşama yeniden başladı. Almanca öğrendi ve orada doğanın içinde yaşıyor...

Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde
TV Haberciliği ve Programcılığı okudu.
Fotoğrafları Atlas, Hürriyet, Sözcü
gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı.
2015 yılında Sony Dünya Fotoğraf
Ödülleri yarışmasında ödül aldı. İstanbul
Avusturya Konsolosluğu'nda "Eternity of
Nature and Soul" adındaki ilk kişisel film
ve fotoğraf sergisini açtı. Günümüzde
fotoğraf ve video çalışmalarına
Amerika'da devam ediyor.

Elif Koyutürk

Çocuklar umuttur

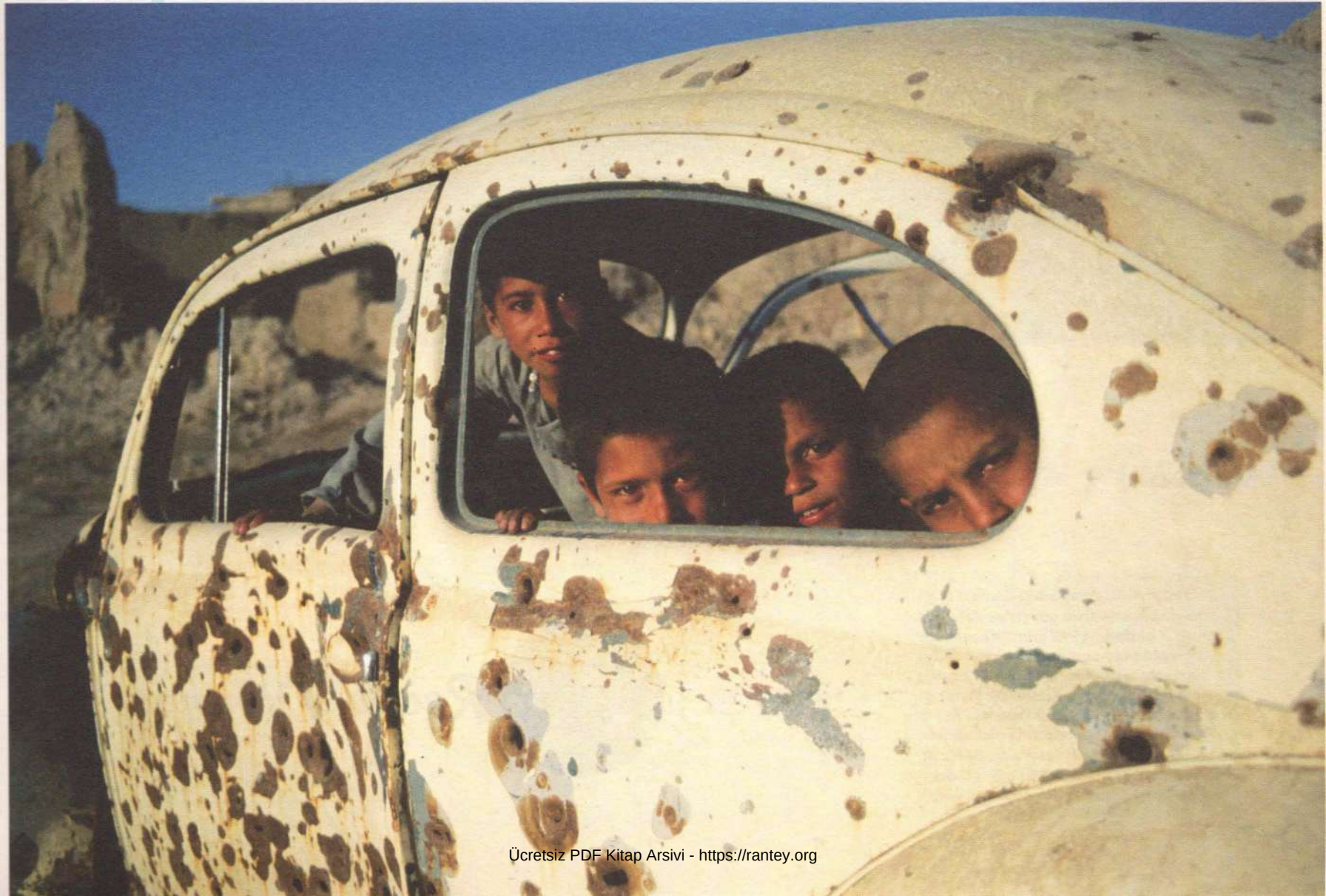
1992 yılı ilkbaharı, Kabil'in her sokağı çatışmaların sahnesi... Eski kaplumbağa otomobil Afganistan'da o dönem yaşananların tarihçesi gibi. Eski ve yeni kurşun delikleri... 1976 model ama epey bir zamandır çocukların oyun alanı.

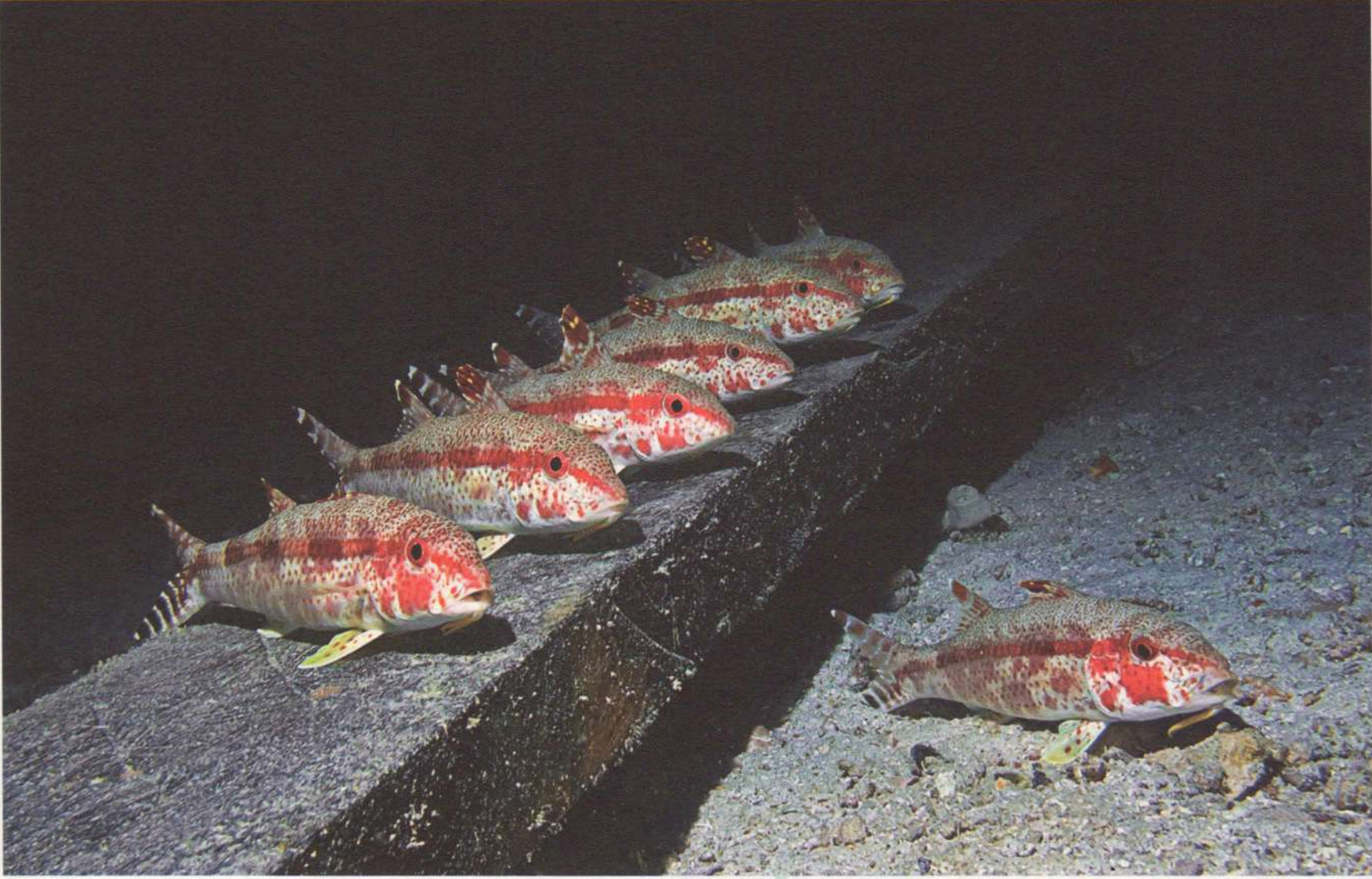
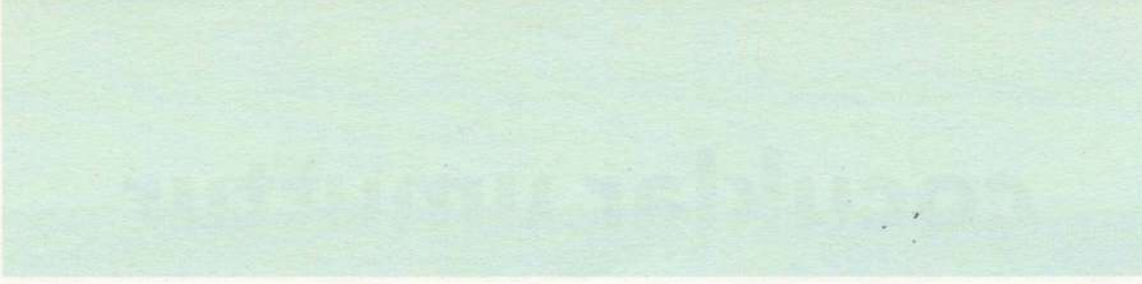
Foto muhabirlerin hayatlarında bazı fotoğraflar düğüm gibidir. Bu da benim düğümlerimden biri... Galiba en çok etkileyeni. Bazen bu düğümlere tırmanıp aşarız zamanı, bazen de o düğümlere takılır kalırız. Bu kurşun delikleriyle dolu arabada oynayan çocuklardan umutlu olmayı öğrendim. Hepsi kocaman adamlar oldu, biri yakın zamanda bir patlamada ayağını kaybetti. Ama yine de umutluydu. Çocuklar umuttur!

Sedat Aral

Gazeteciliğe 1986 yılında Güneş gazetesinde foto muhabiri olarak başladı. Nokta ve Asiaweek dergilerinde ve Sipa Press'te Türkiye temsilcisi olarak çalıştı. 1996 yılında İngiltere'ye yerleşen Sedat Aral, burada İSF adlı ajansı kurdu. 22 çatışma bölgesinde Türk ve dünya medyası adına muhabirlik yaptı. Televizyon ve sinema belgeselleri alanında, Avrupa'da Simple Production ve Türkiye'de GPR İletişim Hizmetleri'nde proje koordinatörlüğü ve belgesel danışmanlığı yapıyor.

1971 yılında başladığı deniz izciliği sayesinde denizle tanıştı ve dalmaya başladı. 1992 yılında başladığı sualtı video çalışmalarında ödüller kazandı, ardından 1995 yılında sualtı fotoğrafçılığına yöneldi. Uluslararası dalışlar da yapan Recep Dönmez'in adı Malezya'da bir dalış noktasına verildi. Marmara Üniversitesi'nde Deniz ve Sualtı Görüntüleme Teknikleri dersi verdi. 2012 yılında yaşamına son verdi.

Recep Dönmez

üzüm salkımı

Ortasından deniz geçen dünyanın tek ve en güzel şehrini kulaçlayarak geçmenin ayrıcalığını yaşamak için, her yıl dünyanın farklı ülkelerinden yüzlerce yüzücü İstanbul'a akın ediyor. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından ilki 1989 yılında yapılan Asya'dan Avrupa'ya yüzme yarışları dünyanın tek kıtalararası yüzme yarışması. Foto muhabiri olarak, her dakikası görsel bir şova dönen yarışı, uzun yıllardır takip ederim.

Bazen havadan helikopterle bazen tekneyle denizden.

Kanlıca İskelesi'nde bir platform üzerinde toplanan yüzücüler için start verildiğinde üzüm salkımını andıran bir görüntüyle kendilerini boğazın serin sularına bırakma anları yarışın en güzel görsel anıdır.

Yüzücülerin suyla buluşma anı, dalgalarla mücadelesi ve 6,5 kilometrelik parkurun sonunda Ortaköy'e vardıkları anlarda görülmeye ve fotoğraflanmaya değer.

Ercan Arslan

Roma, Seul, İstanbul ve Adana gibi şehirlerde çeşitli fotoğraf sergileri açtı. 1995 yılından beri Milliyet gazetesinde foto muhabiri olarak çalışıyor ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde "Basın Fotoğrafçılığı" üzerine ders veriyor.

yarı ölüm

"Uyku yarı ölüm halidir" derler, belki de o yüzden yataklar ve mezarlar birbirine benzer. Sırtınız toprakta, yüzünüz gökyüzünde, geldiğimiz yer temiz, saf ama döneceğimiz yer bıraktığımız gibi olmayacak.

Dede ve baba mesleği olan fotoğrafçılığı kurgusal fotoğrafçılık yaparak devam ettirdi. PSA (Photographic Society of America) ve Austria Super Circuit gibi kurumlardan uluslararası ödüller kazandı. 2009'da Türk Sanat Kurumu tarafından yılın fotoğraf sanatçısı seçildi. Günümüzde film afişi, albüm kapağı ve stüdyo çekimleri odaklı kurgusal fotoğraf çalışmalarına İstanbul'da devam ediyor.

Mehmet Turgut

katmandu'da son gün

İzzet Keribar'la dostluğumuz 1982 yılında ikimizin de başarılı olduğu bir fotoğraf yarışmasıyla başladı. Fotoğraf sanatına olan tutkumuz bu dostluğun zaman içinde büyümesinin önemli bir nedenidir. Ve o tarihten sonra sık sık hem yurt içi hem de yurt dışı fotoğraf gezilerinde beraber olduk. Bu fotoğrafın çekildiği 1997 yılının sonbaharında Katmandu'da beraberdik. Katmandu'nun büyüğü ortamında birçok yeri dolaşıp fotoğraflamıştık. Ne var ki Himalayalar'ı ve büyüğü Everest'i yakından çekmeden ayrılmak olmazdı. Ertesi gün erkenden Himalayalar'ı fotoğraflamak niyetiyle Nagarkot'a hareket ettik. Ne var ki Himalayalar ve özellikle Everest o gün bulutlarla kaplıydı.

Bir saate yakın beklememize karşın bulutlar dağılmadı.

Katmandu'da son günümüzdü ve düş kırıklığıyla geri dönerken fotoğraftaki pirinç tarlası karşımıza çıkıverdi. İnsanı, insanlığın hallerini fotoğrafla anlatmayı gaye edinmiş benim için bu görüntü bulunmaz bir fırsattı.

Bir pirinç tarlası fonunda yöresel giysiler içinde çalışan insanlar... Yalnız ben değil grubumuzdaki herkes bu güzel görüntüden etkilenmişti. Uzun bir zaman, her türlü objektif ve her cins filtre kullanarak, uzak yakın demeden bu görüntüyü fotoğrafladık. Everest'i görüntülememenin düş kırıklığı hemen hemen yok olmuştu.

Bu sizlere sunduğum fotoğrafımın ilginç hikâyesidir.

Yusuf Tuwi

1974 yılında amatör olarak fotoğrafçılık yapmaya başladı. 1983'te fotoğraflarının birçok uluslararası FIAP (Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu) fotoğraf yarışmasında sergilenmesi üzerine, federasyonun sanatçılık unvanı AFIAP'la ödüllendirildi. Fotoğrafları her yıl düzenli olarak Eczacıbaşı Yıllıklarına seçilmekte ve röportajları Atlas gibi gezi dergilerinde yayımlanmaktadır. Hâlen İzmir'de yaşıyor ve çalışıyor.

orta asya'dan balkanlar'a

1983 yılında Orly Havaalanı'nda THY bankosu önüne konan bomba patladığında, vücudunun büyük bir kısmı yanarak ağır yaralananlardan biri de 2018 yılının Şubat ayında aramızdan ayrılan ülkemizin tanınmış fotoğrafçılarından Ergun Çağatay idi. Kendisiyle yaptığımız sohbetlerden birinde, Paris'te hastanede yanıklar içinde yatarken kafasından hep projeler geçirdiğini söylemişti. İşte bunlardan biri de 120.000 km yol kat ederek gerçekleştirdiği uzun bir Orta Asya projesiydi. Yıllar boyunca yürüttüğü çalışma ve araştırmalardan sonra, ülkemizde bugüne kadar yapılan en iyi kültür-fotoğraf projelerinden biri "Türkçe Konuşanlar" 1990-2006 yılları arasında gerçekleştirilmişti. Bu uzun soluklu çalışmasından, her türlü zorluğa rağmen büyük keyif aldığını her fırsatta anlatırdı. 1999 yılında Rusya'ya bağlı Tuva Cumhuriyeti'nin başkenti Kızıl'da trans haline geçip ruhlarla bağlantı kuran Şamanların ayininden bir sahne görüyoruz.

1937 doğumlu Ergun Çağatay daima bir proje adamı oldu. Eğer girmiş olduğu kalp ameliyatı başarılı olsaydı, bugün Balkanlar'da dinler üzerine yaptığı projeye devam ediyor olacaktı. Kendisini saygıyla anıyoruz.

Merih Akoğul

1964 yılında bir reklam ajansında
metin yazarı olarak işe başladı.
1965'te Hürriyet Haber Ajansı'yla,
1966'da Associated Press'le çalıştı.
1974 yılında Paris'te GAMMA
fotoğraf ajansına girdi. 15 Temmuz
1983'te Paris Orly Havalimanı'ndaki
patlamadan yaralı olarak kurtuldu.
2018 yılında aramızdan
ayrılırken ardında 120 bin
fotoğrafık dev bir arşiv bıraktı.

Ergun Çağatay

Alp Alper

1992 yılında Türk Hava Yolları'nda yer pilotu olarak çalışmaya başladı. 1999 depreminden sonra "1000 Feet'ten Türkiye" isimli bir projeye başladı ve bu projeye çeşitli dünya şehirlerinde sergiler açtı. İşleri Türkiye ve Polonya National Geographic dergilerinde yayımlandı. Günümüzde fotoğraf ve belgesel projeleri üzerinde çalışıyor.

1000 feet'ten türkiye

"1000 Feet'ten Türkiye" projemize ilk başladığımızda Türkiye'de bir ilki yapmanın heyecanı ile İstanbul'dan yola çıkmıştık. Önce Marmara Denizi ve çevresi, sonra Ege ve Akdeniz rotasında daha önceden belirlediğimiz tüm doğal ve tarihi alanlar üstünde uçtukten sonra en zorlanacağımızı bildiğimiz Doğu Anadolu bölgesine yaklaştık. Burada bizi en stresli hale sokan bölgede uçağımız için yüksek oktanlı yakıt yoktu ve bu durum bizi çok düşündürüyordu. Adana'da yerde çok iyi bir planlama yapıp tüm hazırlıklarımızı tamamladık, sabah erkenden güneşin doğumuyla yola çıkmıştık. Önce Gaziantep, Kahramanmaraş rotalarından uçup ardından Adıyaman şehrine yaklaşırken Atatürk Barajı'nın uç kısımları uzaktan kendini göstermeye başlamıştı. Üzerinde uzun zamandır uçmayı hayal ettiğim barajın uçsuz bucaksız bir alanı kapladığını görmek ve onun bu devasa denizimsi yapısının üstünde uçmak beni en çok heyecanlandıran anlardan birisiydi. Dev bir denizin üstünde uçuyormuş gibi heyecan içinde yerde devamlı bir detay ararken birden suyun içinde el şeklindeki boz toprağın şeker gibi eridiğini gördüm ve kameramı alıp hemen sanki bir elin suya uzanmış ve en uçlarının yavaş yavaş suda eridiği anı fotoğrafladım.

kafasız bedenler

Behiç Günelan

Gazeteciliğe 1973 yılında başladı. Edirne'de Doğan Haber Ajansı'nın Trakya bürosunu kurdu. Yurt içi ve yurt dışında sergiler açtı. Günümüzde Edirne'de yaşıyor ve fotoğraf çalışmalarına orada devam ediyor.

Konya'daydım. İslam Ülkeleri Fotoğrafçılar buluşması vardı. Sokak fotoğrafçılığı uygulaması yapılacaktı. Benim de payıma bir grup fotoğrafçı düştü. Eski bir sokakta, bir konfeksiyoncunun önünden geçiyorduk. Mağaza boyunca, kaldırıma yarım boy vitrin mankenleri dizilmişti. Dizilişin ritmi ilgi çekti; "Bu cansız modellerin arasına bir çocuk oturtursak, görünenin dışında daha etkileyici bir fotoğraf elde edebiliriz," dedim. Hemen bir çocuk bulundu; tabii mağaza sahibinden izin de alındı; çekim gerçekleşti. Fotoğraf; eğer an fotoğrafçısı ya da Magnumcu değilseniz, görme, karar verme, ayıklama, düzenleme, çerçeveleme yorumlama, anlatma ve anlamdırma işidir. Bir fotoğrafçının düşünme zamanı vardır; olmalıdır yani... Günlerden bir gün, sosyal medya paylaşım platformlarından birinde bu kurguladığım fotoğrafımı paylaşmışım. İlginç bir yorum geldi, o kişi beni coşkuyla kutlamış ve "Kafasız bedenlerden oluşan bir toplum bundan daha iyi anlatılamazdı" diye yorum yazmıştı.

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden mezun oldu. EPA'da (European Pressphoto Agency) ve Reuters ajansında çalıştı. 2015 yılında, Ankara patlamasındaki fotoğrafıyla Türkiye Foto Muhabirleri Derneği tarafından yılın haber fotoğrafında ikincilik ödülü aldı. Aynı fotoğrafla Çağdaş Gazeteciler Derneği tarafından İzzet Kezer fotoğraf ödülünü aldı. Günümüzde BFA'da (Basın Foto Ajansı) çalışıyor.

Tümay Berkin

ankara

Barış Mitingi için Ankara Garı önünde toplanarak mitingin yapılacağı Sıhhiye Meydanı'na yürünecekti. Tren garının önüne geldiğimde saat 10'a geliyordu. Kalabalıktı, bir grup çoktan halay çekmeye başlamıştı bile. Kalabalığın önündeki alana miting otobüsünün geldiğini gördüm. Birkaç kişi üstüne çıkmış, fotoğraf çekiyordu. Otobüse doğru yürüdüm. En önde görevliler kortejin oluşması için pankartların arkasına yürüyüşe katılan grupları yerleştiriyordu. Az önce otobüsün üzerinde gördüğüm fotoğrafçı arkadaşım Erol, geldiğim yönü göstererek "İçeri girelim," dedi. Cebimden sigara paketini çıkardım. Uzattığım paketten bir sigara da o aldı. Sigarasını yakarken "İçelim de öyle girelim," dedim. Birer nefes çektik sigaralarımızdan... Bir patlama... Ne olduğunu anlayamadan daha, bir daha...

En önde sakinliğini korumaya çalışan birkaç kişinin arasından hızla girdik kalabalığın arasına... Sıra sıra dizilmiş insanların yerini üzerimize doğru kaçışan insanlar aldı. Sonra üzeri kanlı, yaralı kaçışan insanlar... Sonra...

"10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da Barış ve Demokrasi Mitingi'ne yapılan bombalı saldırıda 103 kişi yaşamını yitirdi. Yüzlerce kişi yaralandı. İzzettin Çevik, saldırıda kızı Başak Sıdar Çevik'i ve kardeşi Nilgün Çevik'i kaybetti. Eşi Hatice Çevik saldırıdan yaralı olarak kurtuldu."

İzzettin Çevik'le daha sonra karşılaştım birkaç kez... Ancak iki yıl sonra tanıtabildim kendimi... Bir 10 Ekim anmasında yanına gidip "O fotoğrafı ben çektim," diyebildim. Sessizce sarıldık bir süre... Bir kez oturup sohbet ettik uzunca... Acılarımızdan konuştuk... Korkularımızdan... Korkaklığımızdan çokça...

avluda tek başına

2006 yılında Kanyon Alışveriş Merkezi yapılırken, mekânın yapım aşamasında bir fotoğraf projesi için fotoğraf çekiyorduk. Genelde yapılar bittikten sonra, beynimiz yeni görüntünün altındaki her şeyi siler. Ben de tanık olduğum anları, elimdeki fotoğraf makinesiyle mümkün olduğunca estetik bir biçimde saptamaya çalıştım. Üst kattayken, bir işçinin koca bir avluda tek başına kaynak yaptığını gördüm. Sanki oradaki işi yalnız başına bitirmeye yeminli

gibiymi. Çok etkilenmiştim. Çalışanın üzerindeki fosforlu renkler de çok çarpıcıydı. Onun enerjisini ve çalışma azmini göstermek için, ben de figürü ortaya alıp "zoom out" yaparak fotoğrafa bir hareket verdim. Projenin sonucunda fotoğrafımı sergide seçilmiş gördüğümde sevincim büyüktü. Emek de tıpkı inanç gibi insanın en büyük güç kaynaklarından biri. Bunu o günden sonra daha iyi biliyordum.

Fotoğrafçılık kariyeri boyunca Türkiye'de ve dünyada 30'dan fazla kişisel fotoğraf sergisi açtı. Bilgi Üniversitesi, Yapı Kredi Kültür Merkezi, Bahçeşehir Üniversitesi gibi çeşitli kurumlarda fotoğraf üzerine dersler verdi. Günümüzde hâlen fotoğraf çekmeye, köşe yazıları yazmaya ve söyleşiler vermeye devam ediyor.

Merih Akoğul

cirit ve puan

Ata sporunu oynayan Erzurumlu ciritçiler, at üzerinde rakibine attığı cirit sopasıyla takımına puan kazandırırken...

Gazeteciliğe 1981 yılında ortaokul öğrencisiyken, Hürriyet Haber Ajansı'nın Erzurum Bürosu'nda "ofisboy" olarak başladı. Bürodaki siyah-beyaz filmleri karanlık odada banyo ederek ve Yusuf Şenocak'tan fotoğraf bilgilerini öğrenerek fotoğraf çekmeye başladı. Doğu Anadolu Gazeteciler Cemiyeti tarafından ödül aldı. 30 yıl çalıştığı meslekten 2011 yılında emekli oldu. Serbest foto muhabiri olarak mesleğine devam ediyor.

Cem Bakırcı

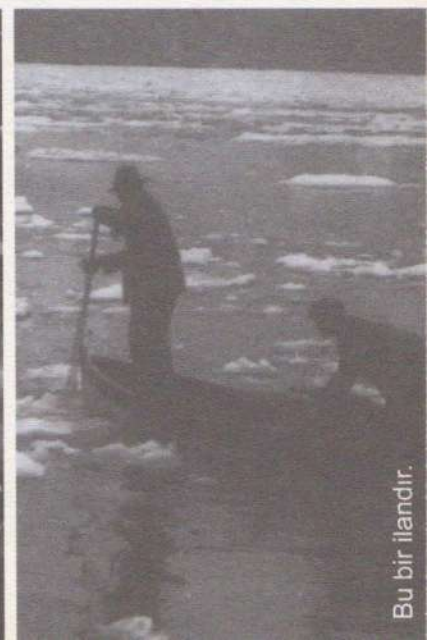
kültür ve sanat 75 yıldır Yapı Kredi'nin gönüllü koruması altında

Kültür ve sanatın bankası Yapı Kredi, ülkemizin en uzun süreli yayımlanan çocuk dergisinden, ilk özel tiyatronun kurulmasına, tamamı renkli ilk Türk filminden Türkiye'nin ilk fotoğraf yarışmasına kadar kültür ve sanat alanında pek çok ilke imza atmış köklü bir kurum.

Kuruluş yıllarından bu yana odağından kültür ve sanatı hiçbir zaman eksik etmeyen bankanın ülkemize en önemli armağanlarından biri ise Yapı Kredi Koleksiyonları... Farklı alanlardan sayısız eserin korunup gelecek nesillere aktarılması amacıyla hayata geçirilen Yapı Kredi Koleksiyonları, uzun yıllardır şahsi kütüphanelerin, özel arşivlerin ve koleksiyonların satın alınması yoluyla oluşturulmaya devam ediyor. Bankanın 75. yaşını kutladığı bugünlerde resimden sikkeye, tombaktan nadir kitaba çok geniş bir yelpazeyi kapsayarak bir kültür hazinesi niteliği taşıyan Yapı Kredi Koleksiyonları'nın değeri daha net anlaşıyor. Yapı Kredi, koruyucu koleksiyonerlik anlayışıyla yıllardır bakımını yaptığı bu değerli eserlerden seçtikleri ülkemizin farklı şehirlerinde kamuya açık sergilerde sanatseverlerle buluşturarak kültür sanata erişimde de sınırları kaldırıyor.

"Yapı Kredi Koleksiyonu'ndan Renkler" adını taşıyan sergiler Bursa ve Ankara'nın ardından önümüzdeki günlerde İzmir ve Antalya'da düzenlenecek. Osman Hamdi Bey'den İbrahim Çallı'ya, Neşet Günal'dan Cevat Dereli'ye Türk resminin öncü isimlerinin en değerli eserleri belki de ilk defa bu şehirlerdeki sanatseverlerin karşısına çıkacak. "Yapı Kredi Koleksiyonu'ndan Renkler" sergisinin fotoğraf tutkunlarını heyecanlandıracak bir yönü de var. 35 binin üzerinde fotoğrafla tarihe ışık tutan Selahattin Giz Koleksiyonu'ndan değerli karelerin bir kısmı da sergi duvarlarından ziyaretçilere göz kırıyor.

 YapıKredi 75. YIL

fotoğraflarla Atatürk

Atatürk, 1936 yılında Beylerbeyi Sarayı'nda bir baloda dans ederken...

Mustafa Kemal Atatürk, 1927 yılında Darülfünun'un hatıra defterini imzalıyor.

Mustafa Kemal Atatürk, 1933 yılında Yugoslavya Kralı Karacorceviç ve eşi Kraliçe Man'yi Dış İşleri Bakanı Tevfik Rüştü Bey ile karşılar...

Atatürk, 1936 yılında Ertuğrul yatından Moda Deniz Yarışları'nı izlerken...

Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, 1927 yılında TBMM Başkanı Kazım Özalp ve İstanbul Belediye Başkanı Muhittin Üstündağ ile birlikte İstanbulluları selamlıyor.

Atatürk, 1934 yılında İstanbul'a gelen İran Şahı Rıza Pehlevi'nin vagonundan inmesine yardım ediyor.

Atatürk ve Kral VIII. Edward, 1936 yılında Beyoğlu'ndaki İngiltere Büyükelçiliği binasına giderken...

Atatürk 1933 yılında Haydarpaşa Garı'ndan çıkarken küçük bir kız çocuğu onu karşıyor.

Moda Deniz Kulübü'nün 1935 yılında yapılan açılış törenine, Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Ekonomi Bakanı Celal Bayar ve Alet İnan'la birlikte katıldı.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tarihe tanıklık eden arşiv: Selahattin Giz Koleksiyonu

Bu değerli koleksiyonda yer alan karelerin izini sürmeden önce Selahattin Giz'in ülkemizin yakın tarihine tanıklık eden hayat hikâyesini okumakta fayda var. 1914 yılında Selanik'te doğan Selahattin Giz, ilk fotoğraf çalışmalarına amcasının hediyesi olan makineyle başlar. Galatasaray Lisesi yıllarında aldığı 6x9 ve 6x12'lik Zeiss marka bir makineyle ilk ciddi deneyimlerini kazanır. Okul arkadaşı Doğan Nadi'yle yaz aylarında çektikleri fotoğrafları Cumhuriyet gazetesinin karanlık odasında yıkamaları ve milli maçta çektiği bir fotoğrafın gazetede yayımlanmasıyla 43 yıl sürecek Cumhuriyet yılları başlar. Cumhuriyet gazetesinde çalıştığı 43 yıl boyunca, gazetede kurduğu "fotoğrafhane" dönemin fotoğrafçılarının buluşma noktası olurken, dev bir arşivin doğmasına olanak sağlar.

Selahattin Giz Koleksiyonu'nda, 1900'lerin ikinci çeyreğine dair sosyal, ekonomik, siyasi, sportif, eğlence, eğitim, adliye, mimari gibi konuları aktaran görüntüler, geçmişin geleceğe taşınması açısından büyük önem taşır. Özellikle Atatürk ve spor fotoğraflarının koleksiyonda özel bir önemi bulunur. Zengin Atatürk koleksiyonunda; birçok yabancı devlet adamının ziyareti, Dil Kurultayı, Tarih Kurultayı, Dolmabahçe Toplantıları, Ankara-İstanbul tren seyahatleri, Florya Köşkü, deniz banyoları, dinlenceler ve balolardan kareler görülebilir. Atatürk'ün ölümünden sonra naaşının Dolmabahçe'den alınıp, gemi ile trene ve sonra Ankara Etnografya Müzesi'ne nakli sırasında çekilen fotoğraflar ön plana çıkar. Yaklaşık 2500 kareden oluşan bu fotoğraflarda Ata'nın huzurunda son görevini yerine getiren insanlar görülür.

Dolmabahçe Sarayı'nın bahçesinde Mustafa Kemal'i Ankara'ya uğurlayanlar arasında kardeşi Makbule Hanım da bulunuyordu.

eski İstanbul fotoğraflarıyla geçmiş yolculuk

Salacak sahilinden Kiz Kulesi manzarası

Tünel'den Taksim'e uzanan kentin kültür ve eğlence merkezi olarak nitelendirilen eski adıyla Cadde-i Kebir günümüzde İstiklal Caddesi. (Galatasaray Meydanı)

Fransız mimar Alexander Valley tarafından inşa edilerek 1891'de açılan Pera Palas Oteli

1929 kışında boğaz buzlar altında

Günümüze kadar dört kez yenilenen Galata Köprüsü'nün 1910'lardan 1990'lara kadar en uzun sürmüş biçiminin 1940'lardaki görünümü.

Bir dönem avlusu stadyum olarak da kullanılan Taksim Topçu Kışlası

1950'lerin sonunda kuş bakışı

Beniktaş semti'nin Dolmabahçe

Tepebaşı Meydanı ve şehir tiyatrosu binası (Bugünlerde TRT binasının bulunduğu alan)

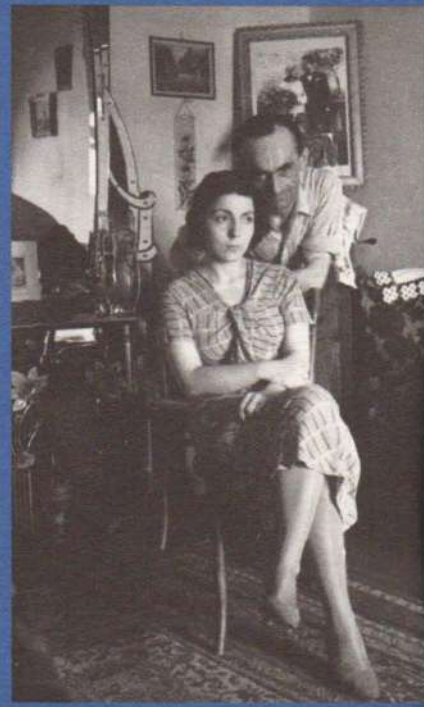
1928 yılı Taksim Cumhuriyet Anıtı'nın açılışı

Taksim Meydanı

Bugünkü Valikonağı Caddesi

İstanbul'dan insan manzaraları

Tepebaşı Gazinosu Square, 1930'lu yıllar

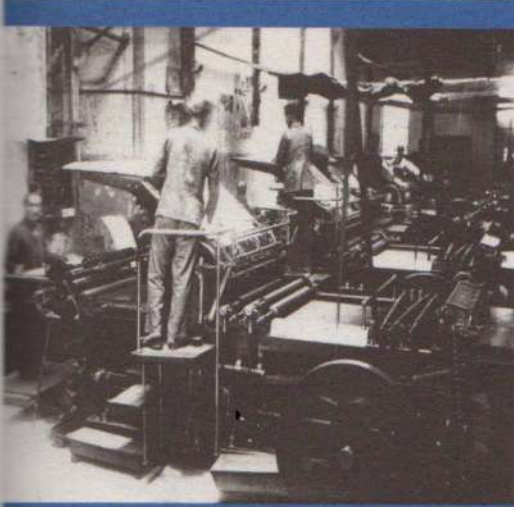

Toptan Satış Yeri

sanayileşme döneminden kareler

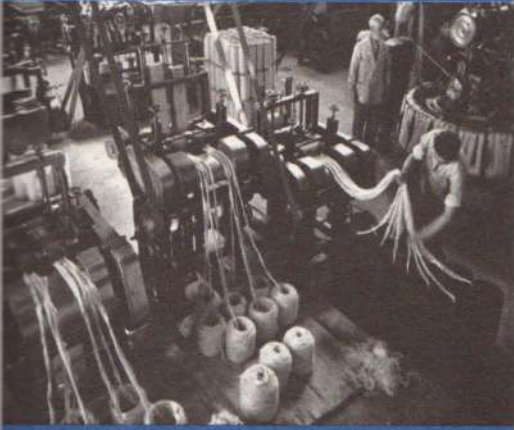
insan manzaraları

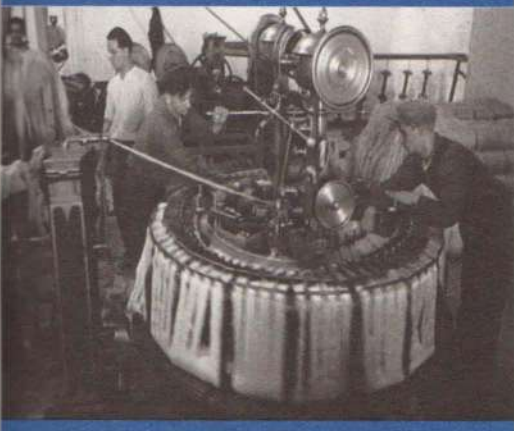
Gazete matbaası, 1930'lu yıllar

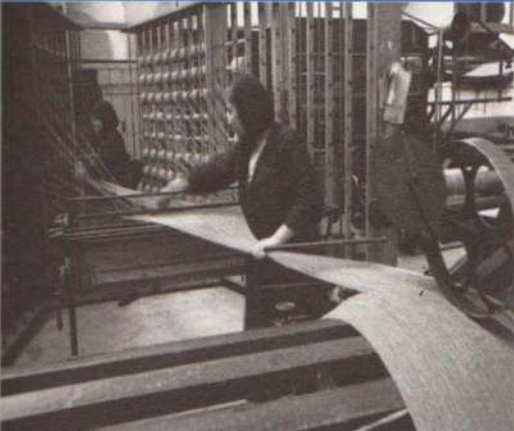
Dokuma Fabrikası, 1930'lu yıllar

İplik Fabrikası, 1930'lu yıllar

İplik Fabrikası, 1930'lu yıllar

Dokuma Fabrikası, 1930'lu yıllar

İplik Fabrikası, 1930'lu yıllar

Ford Fabrikası, 1930'lu yıllar

35.000 fotoğraflık dev arşiv, yıllar boyunca büyük emek ve özenle korundu

Selahattin Giz, 20 Şubat 1994'te İstanbul'da aramızdan ayrılırken geriye, meslek yaşamı boyunca kendi deyimiyle, "sefilden sefire kadar" her türlü insanı ve her türlü olayı görüntülediği yaklaşık 35.000 fotoğraftan oluşan bir arşiv bıraktı. Bu arşivin tamamı Yapı Kredi tarafından 1996 yılında satın alınarak "Yapı Kredi Tarihi Arşivi Selahattin Giz Koleksiyonu" adı altında korumaya alındı. Koleksiyondaki cam ve negatif görüntülerin korunabilmesi amacıyla teknik çalışmalar yapıldı. Koleksiyon içinde bulunan fotoğrafların genel olarak konu başlıkları belirlendi ve bu değerli koleksiyon dijital ortama aktarıldı. 30 ana, 300 de alt başlık oluşturularak Yapı Kredi'nin bir kültür hizmeti olarak araştırmaya açılan fotoğrafların önemli bir kısmına bankanın 75. yılı dolayısıyla arşivini dijital ortama taşıdığı yapikredisanalmuze.com web sitesinden ulaşılabilir.

Satış Yeri

Mesleğe 1963 yılında Milliyet Gazetesi Spor Servisi'nde başladı. Birçok farklı gazeteden teklif gelmesine rağmen 37 yıl foto muhabiri olarak gazeteden ayrılmadı. 10 farklı olimpiyata foto muhabiri olarak katıldı. Milliyet gazetesi tarafından Namık Sevik Onur Ödülü'nü aldı. Günümüzde Urfa'da yaşıyor ve fotoğrafçılığa devam ediyor.

Hüseyin Kırca

umut ve nefret

İlk intifada bulunurken, o sıcak güneşin altında buram buram barut kokusu teneffüs ettiğim dakikalarda, Batı Şeria'da yüzlerce insanın adeta ölümüne meydan okumak adına, Ramallah sokaklarına çıktığı bir sabahı. Küçük çocuklar, ellerinde taşlarla, İsrail askerine kocaman bir duvar örmüştü sanki. Aklıma Don Kişot ve yel değirmenleri geldi bir an. Sıcak coğrafya, yaşadığı kasvetli atmosferi desteklercesine her geçen dakika daha da gerginleşmeye başlamıştı. Sonra karmaşanın ve yüzlerce gazetecinin ortasında kendiliğinden, sanki görünmeyen bir elle itelenerek o fotoğrafı çekeceğim noktaya geldim. Doğal bir refleksle objektifimi kaldırdım, yerden taş alıp atmaya hazırlanan o gencin fotoğraflarını çekmeye başladım.

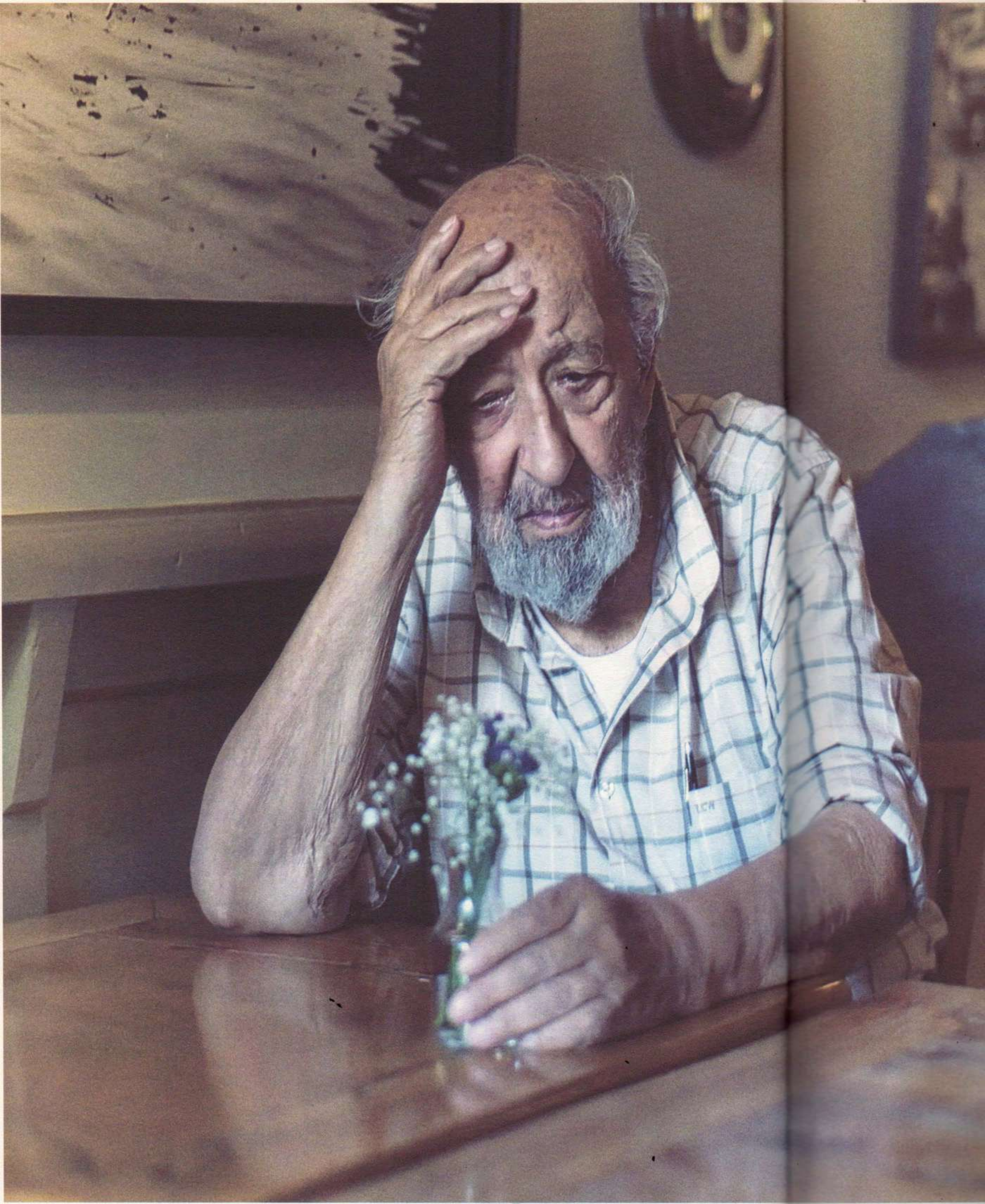
Sanki filmin sonunu bilen ve eksiği tamamlamak için senaryoya birkaç kalem sallayan senarist gibi. Ve tam üçüncü kez deklanşöre basarken duyulan tüm gürültülerin arasından bir el silah sesi kendini yalıtmış olarak kulağımda çınladı. İrkilmeyle karışık ve o askerin tetiğe dokunuşuyla senkronize deklanşöre bastım. **"UMUT ve NEFRET" başlığıyla anlatılan hikâyenin fotoğrafını çekmişim. Tek silahı taş ve sapandan ibaret Filistinli gencin, fırlatmaya hazırlandığı taş için gerildiği an, vücuduna giren mermiyle aynı andı.** Deklanşöre bastığım saniye, yani gazetemde birinci sayfaya taşınacak ve "Vurulduğu An" diye başlık atılacak haberin hikâyesi derin bir trajedi barındırıyordu. Yüzyıllardır her savaşta olduğu gibi, aslında hep masumların vurulduğu bir gerçeğin görsel belgesiydi. Ve ben bu anı dondurdum insanlık tarihi için.

Robert Capa'nın 1936 yılında çektiği "Düşen Asker" isimli fotoğrafından, tam 64 yıl sonra, benzer bir fotoğraf çekmişim. Bir askerdi Capa'nın objektifini yönelttiği kişi. Bense bir çocuğu tarihe taşımışım çektiğim fotoğrafla. Biri temsil ettiği ülkesinin askeri idi, diğeri yaşadıkları insanlık utancı için sokağa çıkıp hakkını aramaya çalışan sivil bir askerdi. 2000 yıllık bir savaşın milenyumunda orada olmak, insanlık tarihinin en uzun süren savaşının ortasında olmak, İsrail'de olmak, acıyı yaşamak, hissetmek... İşte "çocuk savaşlarının" yaşandığı o coğrafyanın, her zaman hatırlanacağı haber fotoğraflarından biri olacak bu çocuğun ve benim tanıklığının hikâyesi kısaca böyle.

Hakan Denker

2000 yılında İsrail-Filistin iç çatışmalarında Ramallah'ta Filistinli bir gencin İsraili askerler tarafından vurulduğu anda çektiği fotoğraf, Time dergisinin kapağında yayımlandı ve Time dergisinde çalışması yayımlanan ikinci Türk gazeteci oldu. Fotoğraf çalışmalarına İstanbul'da devam ediyor.

Üniversiteyi bırakıp fotoğrafçıların yanında asistan olarak çalışmaya başladı. Londra'da fotoğrafçılık üzerine eğitim aldı. Moda, reklam ve sanat fotoğrafçılığı yaptı. 2019 yılında Türkiye Foto Muhabirleri Derneği (TFMD) tarafından düzenlenen Spor Toto Yılın Basın Fotoğrafları yarışmasında Yılın Portre Fotoğrafı kategorisinde birincilik ve ikincilik aldı. Günümüzde çalışmalarına İstanbul'da devam ediyor.

Dilan Bozyel

ustam

Londra'da, fotoğraf eğitimi aldığım öğrencilik yıllarımda, tek amacımın harçlığımı çıkarmak olduğu bir haftada, etkinlik fotoğrafçılığı yapmaya başlayıp, kazandığım ilk 150 İngiliz Sterlini'nin büyük bir kısmıyla lokal bir markanın hafıza kartını satın almıştım fotoğraf makinem için. Mavi logosu üstüne etiketlenmiş kartla öğrenciliğimi kapsayan dört yılımı geçirdim. İlk ödülümü kazandığım fotoğrafı, ödevlerimi, metroda gördüğüm fotojenik bir genç hanımefendinin portrelerini, yağmurda şemsiyesiyle uçar gibi yürüyen trençkotlu ekose şapkalı İngiliz adamı, annesinin eline yapışmış ağlayan küçük sarışın çocuğu, köpeğiyle sarılarak ısınmaya çalışan evsizi, akşam saatlerinde siyah kıyafetleri içinde ayine giden Yahudi aileyi, odasını kiraladığım evin önündeki sokak lambasının önünden gece saatlerinde geçen tilkiyi, henüz kar yağmadan önceki mevsimde sarı yaprakların yeri bir battaniye gibi örttüğü parkı, otoportremi, hep bu hafıza kartıyla çektim.

2015 yılında Kafa Dergisi'nin Ağustos sayısında genel yayın yönetmenimiz Ayça Derin Karabulut ustamız Ara Güler'le röportajının fotoğraflarını çekmemi isteyince, yıllar sonra fotoğrafçılıkla kazandığım ilk parayla aldığım o hafıza kartını son kez kullanmaya karar verdim. Bir çeşit totemdi ya da tamamlanması gereken bir dönemdi.

Ara Kafe'de fotoğraf çekimine başladık. Usta, o gün, son dönemlerinde olduğu gibi yorgundu. Aksi gibi herkeslerin huysuz tanımının aksine, hüzünlü ama konuşkandı.

Poz vermeye başlamıştı, uzaklara bakıyordu; o baktığı uzaklarda gördüklerinden gözlerini kaçırıp masadaki süs niyetine koyulmuş bitkiye dokundu, hüznü ağır bastı; masaya doğru daldı o dünyayı görmüş gözleri; bir süre öyle kaldı, istediğim fotoğrafı almıştım o hüznün etkisiyle ama devam etmek gerekiyordu çünkü, bir fotoğrafçının istediği fotoğraf hep bir sonra çekeceği fotoğraf olma ihtimali olduğunu biliyordum; objektife çevirdi gözlerini. **Vizöründen ustamla göz göze geldiğimde heyecanlandığımı fark etmiştim. Bu, hiç kolay bir şey değildi. Herhangi birini, şansa fotoğraflamak gibi bir şey hiç değildi.** Lensimin netlemesi için hareket ettirdiğim parmaklarım inceden titredi. O anın, tuhaf, büyümlü bir an olduğuna yemin ederim. Gülümser gibiydi, muzipleşti koca usta, dil çıkarmaya, göz kırpmaya başladı. Sanki biliyordu bir önceki hüzünlü fotoğrafın doğru fotoğraf olduğunu, hızlı hareket etmeye başlamıştı. Karşımdaki bir fotoğraf ustası olmasa, sıkıldığını düşünür modelimin rahatlaması için biraz sohbet ederdim ama karşımda, fotoğrafladığım kişi Ara Güler idi. Ne olduysa o an oldu, kameramdan daha evvel hiç duymadığım bir ses çıktı. Bir mekanizmanın takılması gibi bir ses. Panikledim ama çaktırmamaya çalıştım. Kameramı boynuma doğru indirdim, sağ elimi kalbime koyup ustama döndüm ve "Teşekkür ederim hocam" dedim.

Ayça, heyecanla fotoğraflara bakmak için yaklaştı. Ona bir sıkıntı olduğunu belli ettim, kameram hâlâ takılı kalmış, hiçbir önizlemeye ulaşamıyordum. Belki yakın bir arkadaşım olmasa, "Harika oldu, hemen atölyeme gidip rötuşlayıp yollayacağım," diyebilirdim. Ama heyecanımızı birlikte paylaşarak iş yaparız biz Ayça'yla, ondan gizlemek pek etik olmayabilirdi.

Ustanın, az önceki hüznünden kaçarak objektifime dil çıkardığı fotoğraf bir anda evrenin sonsuzluğuna kaçıp gitmişti. Elimizde, "evet bu fotoğraf" dediğim hüzünlü kare kalmış olduğu için rahatlamıştım ama kameramın arızasını, çocuğunun burnu akınca panikleyen bir anne gibi dert etmiştim.

Atölyeme geri döndüm. Meğer, kullandığım hafıza kartı -hani şu yazının başından beri anlattığım- ömrünü doldurmuş. Tam da Ara Güler'in fotoğraflarını çekerken... Mucizelere, işaretlere, ustamız Ara Güler'in öğretilerine, fotoğrafa, fotoğraf sanatına, fotoğrafçılığın gücüne inancımı her zaman hatırlamak için kütüphanemin baş köşesinde bu fotoğraf ve yanında o hafıza kartı duruyor şimdi.

dünyanın farklı ülkelerinde

Müslüman bir ülkede çocuğunu dükkânının önünde yıkayan kadın, fotoğrafını çektiğimi fark ettiğinde çok sinirlendi. Duvardaki Pepsi Cola reklamı ve fotoğrafın sağ alt kenarındaki Chevrolet araba da bu fotoğrafın kompozisyonunu tamamlıyor.

Nijerya, Lagos, Temmuz 1964

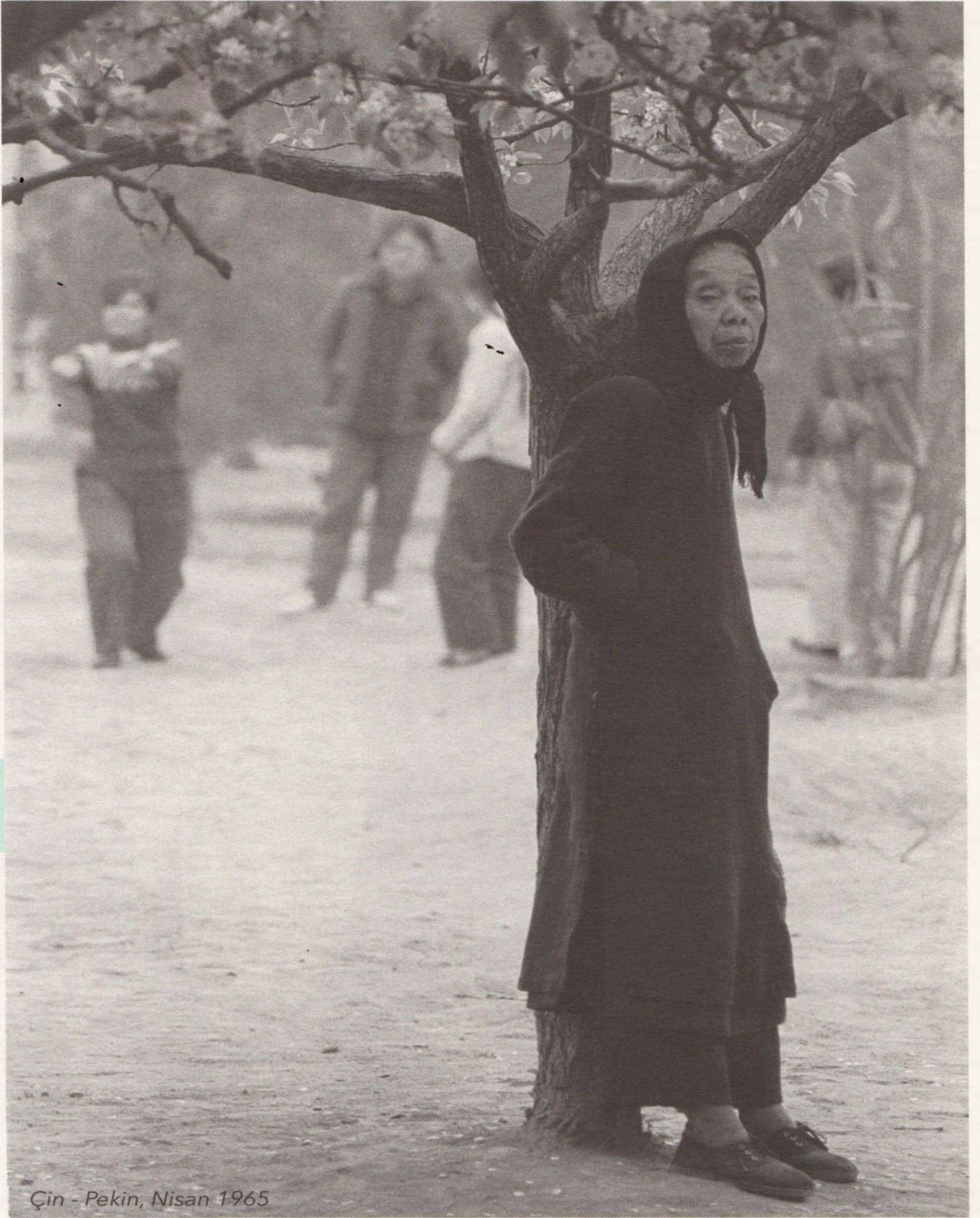

Gökşin Sipahioğlu

Gazeteciliğe İstanbul Express gazetesinde başladı. 1961 yılında Küba'ya girmeyi başaran tek Batılı gazeteci oldu.

1973 yılında binlerce fotoğrafıyla çalışmalarını uzun süre sürdürdüğü dünyanın en büyük ajanslarından olan Sipa Press'i kurdu. 2000 yılında

Devlet Üstün Hizmet Madalyası aldı. 2003 yılında da Fransa Kültür Bakanlığı tarafından sanat ve edebiyat nişanı alan Sipahioğlu, 2011 yılında Paris'te hayatını kaybetti.

Çin - Pekin, Nisan 1965

Orta yaşlı ve vakur bir kadın gençlerin Tai-Chi yaptığı bir parkta. O bana sessizce bakarken bir aristokrat olduğunu sanmıştım. Bu fotoğrafı 200 mm'lik tele lensli bir Nikon'la çekerken sadece gözleri hareket ediyordu. En sevdiğim fotoğraflarımdan biri.

gezi'nin 18. günü

17.06.2013 tarihinde Gezi'nin 18. gününde Kızılay'da çekildi bu fotoğraf. Gezi eylemlerinin sürdüğü bir anda öğle saatlerinde meydanın etrafında insanlar toplanmış, polisler eylem yapmalarına izin vermiyordu. Su ve gazla dağıtmaya çalışıyordu. Bir tarafta gruplar dağılırken başka tarafta gruplar toplanmaya başlıyordu. Bu gruptaki arkadaşlar ise Kızılay'da alışveriş merkezinin önünde elektrik direği ya da pano gibi bir şeyin önünde, TOMA'lar su sıkarken onların nasıl toplandığını görmedim ama o şekilde dizildikten sonra gördüm. Onların mesafesinde bana 100-150 metre uzaklıktaydı. Yaklaşamadım, eğer yaklaşırsam dağılabileceklerini düşündüm. Bulduğum yerde fotoğraf çekmeye başladım. İki-üç dakika çektim onları. Bir yandan da su sıkılıyor ve saklandıkları yer çok küçük olduğu için biri bayrağı kafasına siper ediyor, diğeri gazete kâğıdı, kitap gibi bir şeyi siper ediyor. Birbirlerinin arkasına sıralanmış vaziyetler. Yaşları da 20 ila 65 arasında değişen bir insan grubu fotoğrafta olanlar. Ama bunlar birbirlerini tanımıyorlar belki eylemlerden birbirlerini görmüş tanımış olabilirler ama yakın olduklarını düşünmüyorum. Çünkü ben fotoğraf çektikten bir süre sonra onların dağıldığını gördüm. Bu sebeple birbirlerini tanımadıklarını düşünüyorum. O anın da fotoğrafı var bende. O fotoğrafın kısaca hikâyesi budur.

Adem Altan

Foto muhabirliğine 1982 yılında Flaş Ankara'da başladı. Bir süre sonra Nokta dergisine geçti. 13 yıl burada çalıştıktan sonra sırasıyla Radikal ve Sözcü gazetelerinde çalıştı. ÇGD (Çağdaş Gazeteciler Derneği) tarafından İzzet Kezer fotoğraf ödülünü kazandı. Günümüzde AFP'de (Agence France-Presse) çalışıyor.

çiçek başlı kadınlar

Çomakdağ, Muğla'nın şirin bir mahallesi... En önemli iki özelliği ise renkli boyalı kapı pencereleri ve çiçek başlıklı kadınları. Kadınlar ipek başlıklarına taze çiçek takıyorlar Çomakdağ'da ve bu ülkemizde tek. Sebebi ise eşlerine taze çiçekler gibi kokmak istemeleri. Fotoğrafta Çomakdağlı bir kadın kış hazırlıkları için biber diziyor...

Aslen avukat olan Dilek Uyar, oğlunun mezuniyetinde istediği fotoğrafları çekemediğini fark edince fotoğrafçılık kursuna gitmeye başladı. National Geographic Yılın Seyahat Fotoğrafı Yarışması'nda 2017 yılı dünya birincisi oldu. Bu yarışmada ödül alan tek Türk kadın fotoğrafçıdır. 2017 yılında Sony Dünya Fotoğraf Ödülleri'nde "Övgüye Değer Sanatçı" seçildi. Fotoğraf çalışmalarına serbest olarak devam ediyor.

Dilek Uyar

sonbahar ne zaman başlar?

Łazienki Park'ta piyano konserlerine bahara kadar ara verildi, Chopin'in ezgileri artık ağaçların arasında dolaşmıyor. Gül bahçesinde kırmızının hükmü kalmadı. Gelinlerle damatlar fotoğraf çektirmek için başka yerlere gidiyor. Kitap okuyanlar parkın banklarından kentin sıcak kafelerinin koltuklarına taşındı. Ama o orada duruyor. Sararmış bir hüznle. Bırakmış mı onu bir çocuk sonbahar yapraklarının arasına? Düşürmüş de biri yerde görüp "Sahibi olan çocuk kaybettiğini fark edip geri gelirse görsün, sevin sin," diyerek bu dev Roma vazosu replikasının altına mı yerleştirmiş? Yoksa onunla oynamaktan sıkılıp terk mi etmiş bir yaramaz? Bilgisayar oyunlarına yenik mi düşmüş bu oyuncak ayı, modası mı geçmiş? Nedeni ne olursa olsun, Varşova'da, dünyanın en romantik parkı olan Łazienki Park'ta, Orangery binasının önünde duruyor oyuncak ayı. Parkın simgesi olan tavuskuşlarının renklerinden uzakta. Vazonun üstündeki iki yüzün alaycı gülüşünün altında.

Ben bu fotoğrafı çektikten sonra belki bir çocuk sevinçle ona doğru koşmuştur. Belki eski sahibidir koşan, belki de yeni... Belki parkta dolaşanların önüne çıkan ve ceviz ikramı bekleyen sincaplardan biri yanına yaklaşmış, bir şeyler sormuş, yanıt alamayınca da çekip gitmiştir. Belki okul gezisiyle parka gelen bir çocuk onu görmüş, sırt çantasına koyup evine götürmüş, penceresinin önüne koymuştur. Belki de akşama kadar fark edilmemiş, gece yağın yağmurla sırlıslıkla olmuş, kimse onu almamış, yaprakları toplayan çöpçüler tarafından götürülmüştür.

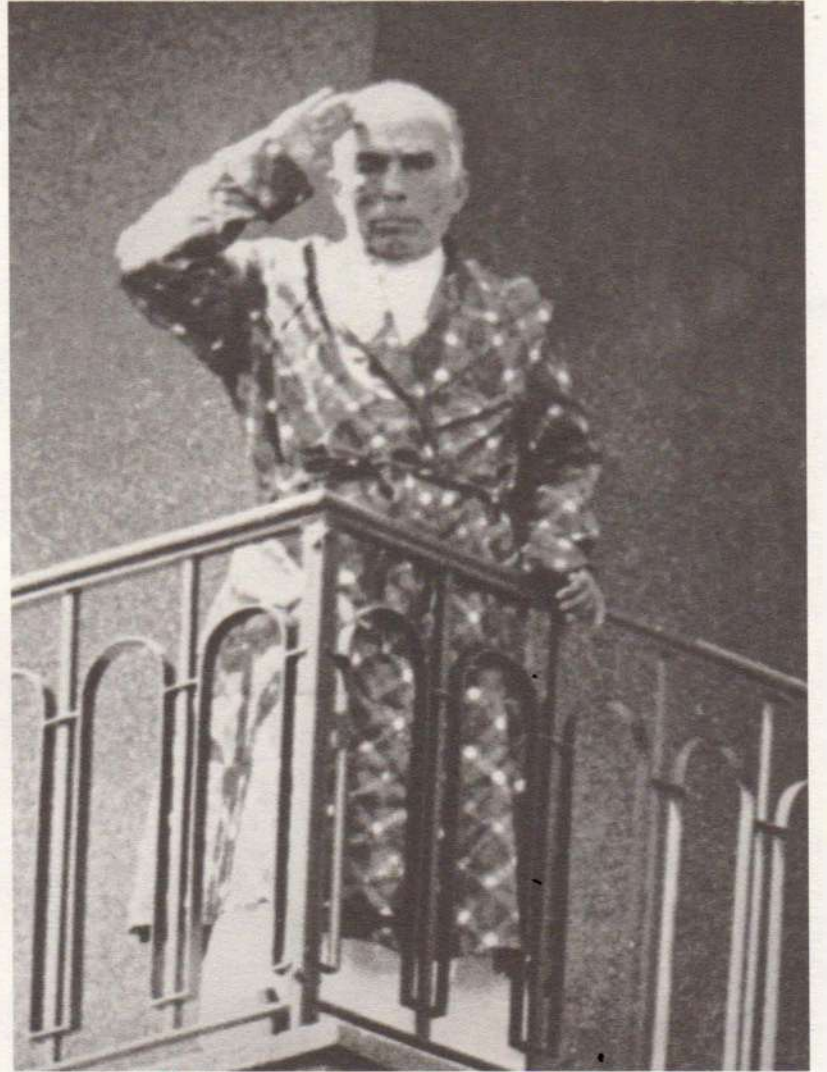
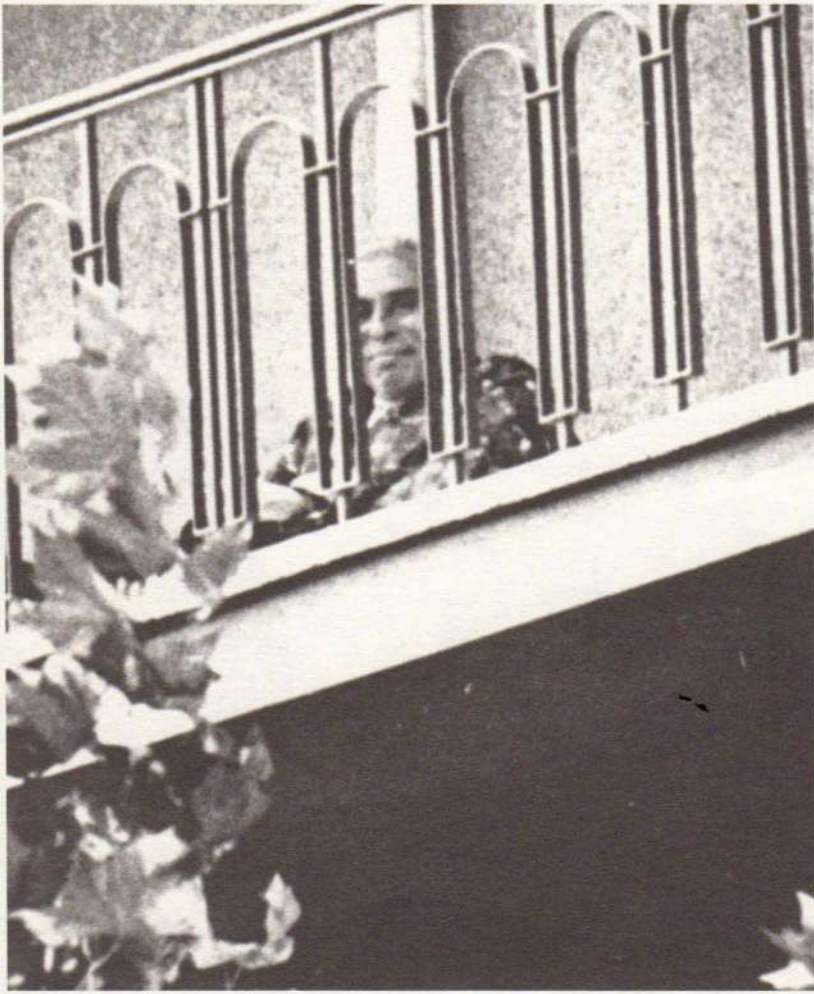
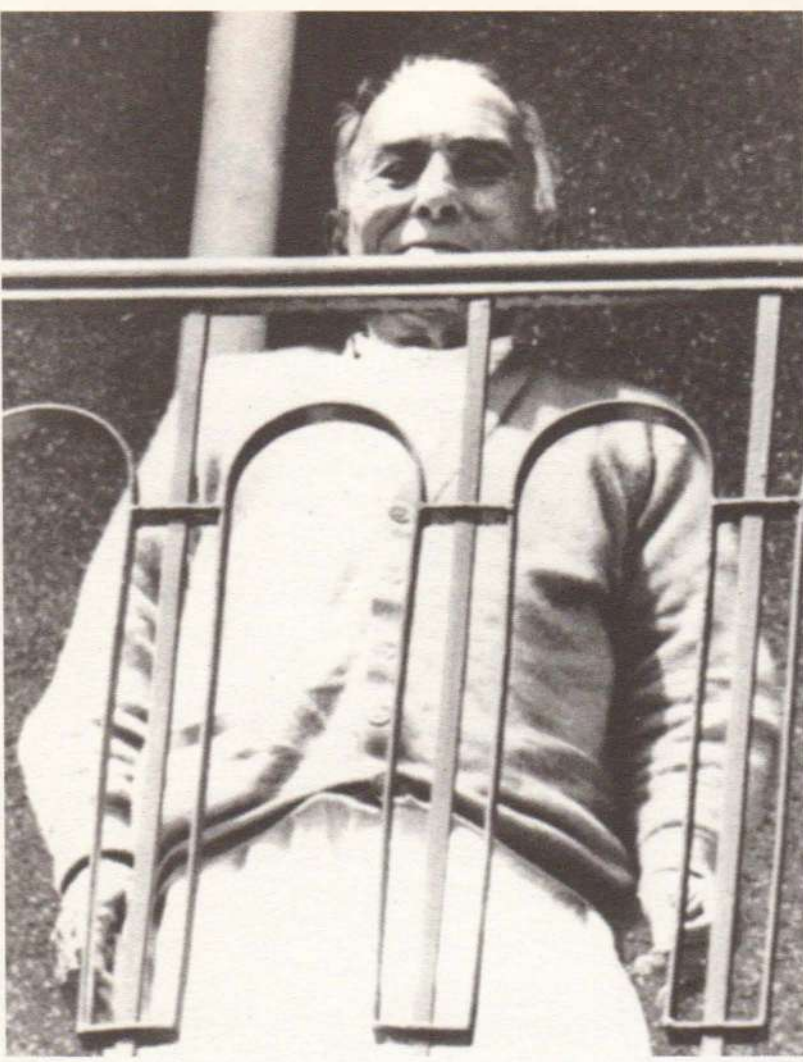
Bense, oyuncak ayıyı oradan alıp İstanbul Oyuncak Müzesi'ne niye götürmedim diye hâlâ sorarım kendime. Belki müzede bu fotoğrafın önüne oyuncak ayıyı yerleştirip "Çocuklar oyuncaklarıyla oynamayı bıraktığı zaman başlar sonbahar!" diye yazarlardı...

1998 yılında fotoğrafçılığa başladı. Seyahat editörlüğü, doğa fotoğrafçılığı ve gezi yazarlığı yaptı. Beş bini aşkın fotoğrafı ve 400'ü aşkın gezi yazısı National Geographic, Voyager, THY Skylife gibi dergilerde yayımlandı. 2014 yılında Polonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından "Bene Merito Şeref Nişanı" verildi. Hâlâ gezi yazıları ve fotoğraf çekimlerine devam ediyor.

Akgün Akova

1966 yılında Hürriyet Gazetesi Haber Ajansı'nda stajyer olarak çalışmaya başladı. Burada gazete fotoğrafçılığını öğrendi. 1969 yılında Türk Haberler Ajansı'nda profesyonel foto muhabiri olarak göreve başladı. 1970 yılında Gazeteciler Cemiyeti tarafından düzenlenen yarışmada, fotoğraf dalında Gazetecilik Başarı Ödülü'nü kazandı. Kral Hüseyin'in babası Kral Tallal'ın ilk ve son fotoğrafını çekmeyi başararak ünlendi. 1998'de fotoğraf dalında Sedat Simavi Ödülü'nü aldı. Hâlen Milliyet'te çalışıyor.

Garbis Özatay

şifa yurdu'nda bir kral

Bazı günler, geç saatlere kadar ajansta kalıp teleks öğreniyordum. Dış Haberler Şefi Niyazi Dalyancı'yla iyi anlaşıyorduk, birbirimize bacanak derdik. İşlerin sakın olduğu bir yaz akşamı, yiyecek bir şeyler almak için Sultanahmet Köftecisi'ne gidecektim. Niyazi, bir de küçük rakı almamı istedi. Soframızı balkona kurduk, kulağımız telefonlarda, yemeğe başladık. Sohbetimiz devam ederken hiç olmayan bir şey oldu, Kadri Kayabal geldi. Önce hafif yollu kızar gibi yaptı, sonra da gececi ofisboyumuz olan Aşır Efendi'yi çağırıp köfteye ve rakıya takviye almasını söyledi. Balkonda sohbetimiz devam ediyordu. Çok şeker bir insandı Kadri Bey, ikili konuşmalarda "Kadri Ağabey" diye hitap ederdik. Bab-ı Ali'de lakabı "Kel Kadri" idi. Köftelerle rakılar gelmiş sohbetimiz de gittikçe koyulaşmıştı. Konumuz da hep meslekti. O günlerde ABD'de kurulan Sky Photo hakkında konuşuyorduk. "Dünyanın neresinden fotoğrafı istiyorsan dört gün içinde gönderiyorlar," dedim. Bunun üzerine Kadri Bey, "Sana bir fotoğraf söyleyeceğim ama bu fotoğrafı dünyada kimse çekemedi. **Ortaköy'deki Şifa Yurdu Hastanesi'nde Ürdün Eski Kralı Tallal yatıyor. Ruh sağlığı biraz bozuk... Amerikalı gazeteciler birkaç kez denediler fakat her seferinde yakalanıp sınır dışı edildiler.** İşte bu fotoğrafı çekemezsin," dedi. Ben de çekebileceğimi söyleyince, bana rakı vermeyeceklerini söyledi. O dakikadan sonra bu fotoğrafı nasıl çekeceğimi düşünmeye başladım.

Haftalık iznim çarşamba günüydü. Bu konuyu kimseye söylemedim, kimseden de fikir almadım. Kadri Bey de bir daha konuyla ilgili soru sormadı. Her çarşamba, sabahтан Ortaköy'e gidip hastanenin etrafında bir tur atıyordum. Bu olay, yaz aylarına kadar devam etti. Bir karar vermiştim, bunun için de yıllık iznimi aldım, hastanede çalışacaktım. Çünkü Kral burada yatıyor fakat hangi odada olduğunu, balkona ne zaman çıktığını bilmediğim gibi hiç mi hiç tanımiyordum. Evden eski bir gömlekle eski pantolon giyinip hastanenin yolunu tuttum. Hastanenin sahibi Dr. Asım Onur'la görüşmek istedim beni kabul etti "Efendim, ben sizden bahçede çalışmak üzere iş istiyorum buna ihtiyacım var," deyince Bahçıvan Kerim Efendi'yi çağırttı ve işe başladım. Konudan evdekilerin de haberi yoktu, yalnız annem "Bu elbiseleri bahçe işi yaparken giyinmen için sakladım sen bu kıyafetle nereye gidiyorsun?" diyerek devamlı beni sıkıştırıyordu. Her seferinde bir yolunu bulup konuşmayı sonlandırıyordum.

Hastanedeki dördüncü günümde Kerim Efendi'yle bahçede sohbet ederken "Hastaneye bir kere girdim, hiç hasta yok. Biz bu kadar hizmeti kime veriyoruz?" diye sordum. Kerim Efendi başladı anlatmaya "Burada hiçbir hasta olmazsa bile Ürdün'ün eski kralı var. Bizim maaşımız oradan gelir. Ürdün Kralı Hüseyin, babasının akli dengesi yerinde olmadığını öne sürerek onu deviriyor. Bu olaydan sonra eski Kral Tallal'ı Türkiye'ye getiriyorlar ve bu hastaneye yatırıyorlar. Karşıdaki mescidi (Kuruçeşme) kapattılar çünkü ezan okununca dışarı çıkıp balkonda asker gibi selam veriyordu. Kralın bu durumu, hastane yönetimini rahatsız ediyor. Bu nedenle pek balkona çıkmaz. Orta katta en köşedeki oda Tallal'a aittir." Öğrendiğim tüm bu bilgiler ayların yorgunluğunu bir çırpıda unutturdu. Şimdi tüm bu bilgiler çerçevesinde bir plan yapmam gerekiyordu. Her akşam saat 18:00'de bahçeyi son kez sulayıp paydos ederdik. O gün biraz erken işimiz bitince Yeniköy'de radyo tamircisi olan arkadaşım Erdoğan'a gittim. Bir kez çalışacak bir teybe ihtiyacım olduğunu söyledim. Erdoğan alem bir arkadaştı, alete başlayabilmesi için bazı malzemelere ihtiyacı olduğunu söyledi. Ben de "Hemen söyle alayım," dedim. Başladı sıralamaya; bir kavun, sert beyaz peynir,

bir küçük rakı ve 20x25 ebadında kalın kontrplak. "Kavun, peynir vs. anladım da kontrplak ne iş?" dedim, kontrplağa kırık bir teybin makinesini monte edeceğini söyledi. O gece geç saatlere kadar uğraşıp aleti yaptı. Ertesi gün teybi nereye nasıl koyacağımı ve nereden fotoğraf çekeceğimi düşünmeye başladım. Önce güneş durumuna göre ezan sesi kaydetmem gerekiyordu. En uygun güneş durumu ikindi idi, ikindi ezan sesi kaydettim. Bir gün sonra fotoğraf makinemle (400 mm. tele) el yapımı teybi hastaneye getirip sakladım ve saat 15:30 sularında başladım hazırlığa.

Her şey saat gibi işliyordu. Bu konuda askerde çok şey öğrenmiştim. En önemlisi de bu yaptıklarımı kimseye paylaşmamaktı. Gizlilik içinde hareket ediyordum. Teybi, terasın hemen yanındaki ihlamur ağacına koyacaktım. Bu nedenle bir zaman kaybı olacaktı. Bunu göz önünde tutarak sesi kasetin sonuna kaydettim yani teybi ağaca koyduktan 25 dakika sonra ezan başlayacaktı. Ben de bu süre zarfında daha uzakta belirlediğim başka bir ağaca çıktım ve beklemeye başladım. Uzaktaki camilerden ezan sesi yükselmeye başladığı anda benim teybim de devreye girmişti. Kamil Efendi'nin dediği gibi ezan duyan Kral Tallal, balkona çıkıp asker gibi selam durdu. Fotoğrafları çekerken çok heyecanlanmışım. Olay bittikten sonra ise korkudan uzun bir süre ağaçtan inemedim. Artık hava kararmış ve benim de inmem gerekiyordu. Gömleğimi çıkarıp makineyi sardım ve ağacın altındaki kömür tozunun üstüne atladım. Üstüm başım siyah olmuştu. Hastaneden çıkana kadar da bir hayli korku çektim, nedenine gelince bekçi köpeği vardı. Neyse kazasız belasız çıktım, taksiye bineceğim ama üzerim pis diye hiçbir araba beni almıyor. Biraz yürüdüm sonra yaşlı bir taksiciye "Amca, Çağaloğlu'na gitmem gerekiyor içeri almazsanız bagajda da otururum," dedim adam halime acıyarak bagajdan eski bir bez çıkartıp koltuğa serdi ve gittik.

Doğru ajansa gidip filmimi yıkayıp kontak kopya bastım. Gün boyu yaşadığım stresten olacak ki yorgunluktan ölüyordum. Elimi yüzümü yıkadıktan sonra dolabımda yedekte sakladığım tişörtü giydim. Ardından da Sultanahmet'teki Bahçeli Meyhane'ye gidip kendime bir ziyafet çektim. Yemekten sonra da Çağaloğlu Hamamı'na gidip yıkandım ve orada uyudum.

Sabah oldu bütün kıyafetlerim kirliydi. Mecburen Muhasebe Müdürü Selçuk İlem'in geliş saatini bekledim. Ajansa telefon ederek hamamda olduğumu ve kıyafete ihtiyacımın olduğunu söyledim. Bana inanmadı, "Ulan sabahın bu saatinde benimle dalga mı geçiyorsun?" dedi ve telefonu yüzüme kapattı. Tekrar arayıp, "Ali Bostancı'ya avans ver, Çağaloğlu Hamamı'na gelsin bana pantolon gömlek alacak," dedim. Selçuk Ağabey Ali'yi çağırıp diyor ki "Al bu parayı Çağaloğlu Hamamı'na git. Önce bak bakalım Garbis orada mı, pantolon vs. istiyormuş. Bir bakıver," demiş. Biraz sonra Ali geldi ve ilk lafı, "Bizimle dalga geçmiyorsun değil mi?" oldu. Benim halimi görünce gidip bir pantolon bir de gömlek alıp geri geldi. Giyindim ve beraber ajansa gittik. Kadri Bey henüz gelmemişti. Bu arada izinli olduğum için arkadaşlarım beni görünce şaşırdı. Bense heyecanla Kadri Bey'i bekliyordum. **Gelir gelmez odasına girdim, "Günaydın, Kadri Bey o fotoğrafı çektim," diyerek kontak kopyaları uzattım.** Fotoğraflara uzun uzun baktı, nasıl çektiğimi sorunca, hastanede bahçıvan olarak çalıştığımı anlattım. Bu çalışmam çok hoşuna gitmişti. Daha sonra tekrar beni odasına çağırdı ve fotoğrafların pazarlığını yapmaya başladı. İç ve dış basına özel satılan fotoğrafların yurt dışı gelirinin yarısının benim olacağını söyledi. Bu fotoğraflardan 1971 ve 1972 yılında toplam beş milyon TL elime geçti. Ve fotoğraflarım tüm dünya basınında yayımlandı.

gördüğüm en güzel tilki

2017 Ocak ayının bir perşembe günü iş için Ardahan'ın Göle ilçesine gidiyordum. Hava çok soğuktu ve çıkmadan tilki ya da kurt denk gelir diye teleobjektifimi de yanıma almıştım. Sabah 06:00'yı gösteriyor, yollar buz olduğu için de arabayı yavaş sürüyordum fakat gözüm yolda değil, bir canlı varlık görebilmek için etraftaydı.

Aygır Gölü'ne kadar hiçbir şey görememiştim. Buzdan araba arada sırada patinaja düşse de kaygan yolda kaydığımı hissetsem de gözümü etraftan alamıyordum. Göle'ye 35 km kalmışken birdenbire gözüme bir tilki çarptı. Fotoğraf çekebileceğim için inanılmaz mutlu oldum ve iyice yavaşladım. Tilki hiç de ürkek değildi ve kaçmamıştı bundan dolayı daha da mutlu olmuştum. Yavaşça takip ederken; kimi zaman yeri kokluyor kimi zaman da başını kaldırıp bana bakıyordu. Hayatımda gördüğüm en güzel tilkiydi diyebilirim. Defalarca fotoğrafını çektim. Zaman zaman çektiğim fotoğraflara bakarak netlik ve kadraj sorunu olup olmadığını da kontrol ediyordum. Yaklaşık bir buçuk saat peşinden gittim. Şanslıydım çünkü benden hiç ürkmedi ve yol kenarından ayrılmadı.

Arabayı yavaş sürdüğümünden hararet iyice düşmüş, artık teklemeye başlamıştı. Bir buçuk saatin sonunda bir tepeliğin altında ufak tümseklerin olduğu yere geçti tilki ve fotoğrafta da görüldüğü gibi bana uzun uzun baktı. **Çektiğim her fotoğrafta "İşte bu! İşte bu!" diye sevinç çığlıkları atıyordum. Hayatımda çektiğim en güzel fotoğraftı.** Son pozunu da verdikten sonra adeta elveda dercesine son bakışını attı sonra da tepenin üzerine çıktı ve gözden kayboldu. O gün çok temiz ve çok net tilki fotoğrafları çektiğimden hayatımın en güzel günlerinden biriydi. Yıllar sonra sadece tilkilerle ilgili açtığım sergide de edisyonu biten ve en çok satılan fotoğraf o gün çektiğim fotoğraf oldu.

Murat Kaya

Aslen turizmci olan Murat Kaya doğduğu şehir Kars'a tekrar yerleştikten sonra fotoğraf sanatına ilgi duymaya başladı. Anadolu Fotoğraf Dergisi'nde "Çıldır'dan Fotoğraflar" adında bir makalesi yayımlandı. 2018 yılında üçüncü kişisel sergisini açtı. "Türkiye Yaban Hayatı" 6. Fotoğraf Yarışması'nda mansiyon ödülü aldı.

bodrum sularında herhangi bir yer

Yerlerini, yurtlarını, kimliklerini arkalarında bırakarak savaşın yıkımından kaçan ve yeniden yerli yurtlu hale gelmenin özlemini kuran insanlar, yeniden form ve kimlik kazanacakları tanıdık topraklara ulaşmanın umuduyla tekinsiz sulara açıldılar. Oysa sular hiç de tanıdık değildi; ne kıyı tanıdıktı ne de sular.

Bir yıkım coğrafyasında tanıdık olan her şey yerle bir edilirken kıyının korunaklı ortamı fırtınalı sulara, sular da kıyının cehennemine dönüşüverdi birden. Ve kendilerini tekinsiz bir ortamda buldular. Sadece suların tekinsizliği değildi karşılaştıkları, insan olarak tanıdıkları insan tacirlerinin acımasızlığı ve suları geçmek için kullanacakları araçların denizi aşmak için değil, sulara gömülmek için tasarlanmış olması yolculuklarını kaosa çevirdi. Doğanın kaotik kuvvetlerine açık bedenleriyle hayatta tutunmaya çabaladılar. Kimi tutundu, kimisi tekinsiz sulara yitirdi yaşamını.

Underwater Art Works (UAW) sanat kolektifi olarak ürettiğimiz ve deniz altına yerleştirdiğimiz **"Bir yer/Somewhere"** adını taşıyan yapıtın fotoğraflarını çekerken, denizde canlarını yitirenlerin anısını, ağızlarından çıkan son nefesleri hava kabarcıklarını temsil eden cam balonlar olarak görüntüledim.

Deniz çayırlarının arasında iplerle zemine bağlanmış bu son nefesler/cam balonlar dip akıntılarıyla birlikte salınıyorken ve zemine tutunmaya çalışırken yaşama vurgu yapıyorlardı. Ege Denizi'nde yaşamlarını kaybeden mültecilere bir saygı fotoğraf serisi çıktı.

Underwater Art Works (UAW) sanat kolektifi

ALP ÇAÇPAR, BENGİZ ÖZDERELİ, İNCİ İYİBAŞ, NEZİR İÇGÖREN, SANER GÜLSÖKEN ve RAHİMİ ÖĞDÜL

Bengiz Özdereli

1992 yılında sualtı fotoğrafları çekmeye başladı. Ercan Tural'ın "Dalmak Özgürlüktür" belgesel serisinde fotoğraf direktörlüğü yaptı ve beş tane uluslararası ödüle layık görüldü. Günümüzde Maltepe Üniversitesi'nde "Sualtı Görüntüleme" dersleri veriyor ve kurduğu "Beng'S Production" isimli şirketiyle profesyonel sualtı görüntüleri çekmeye ve yönetmeye devam ediyor.

gönül gözü

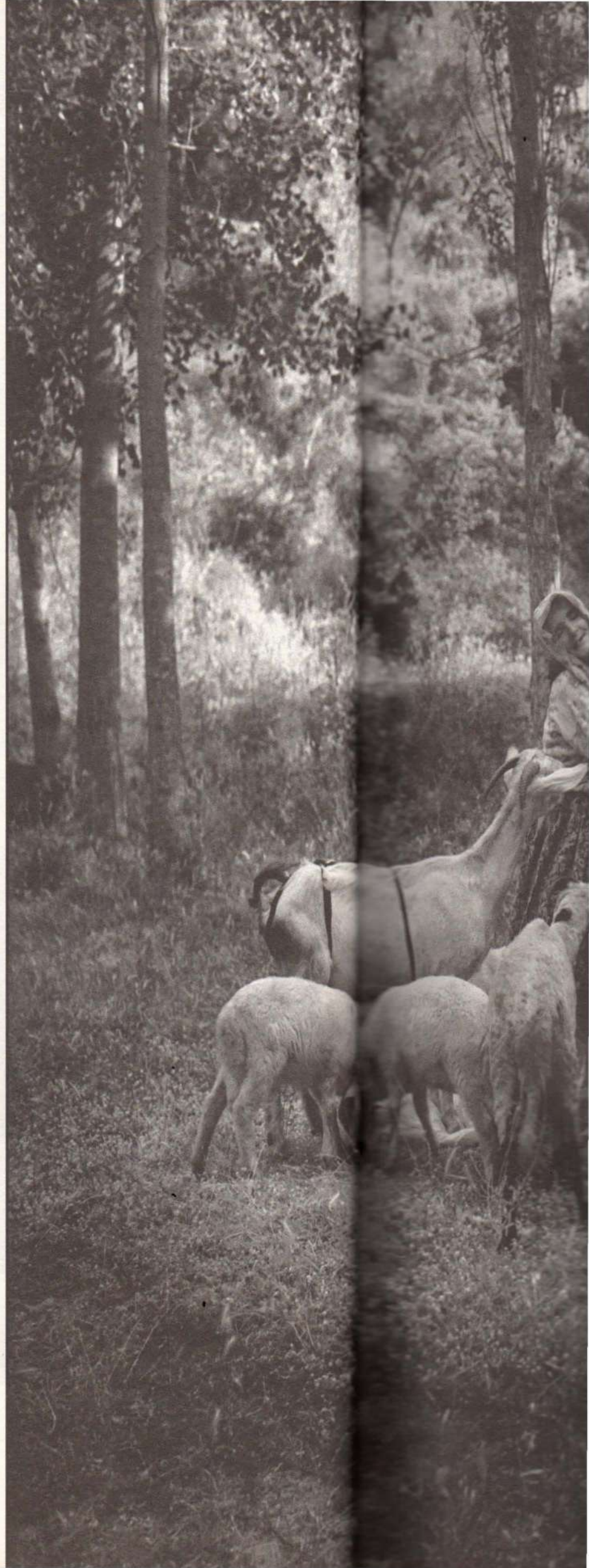
1995 yılında İzmir Kemalpaşa'da elimde Rolleiflex TLR makineyle kırsalda gezerken, hemen biraz ileride binlerce yılın mesleği çobanlık yapan bir ana-oğul gördüm. Hemen makinemi hazırladım, yaklaştım.

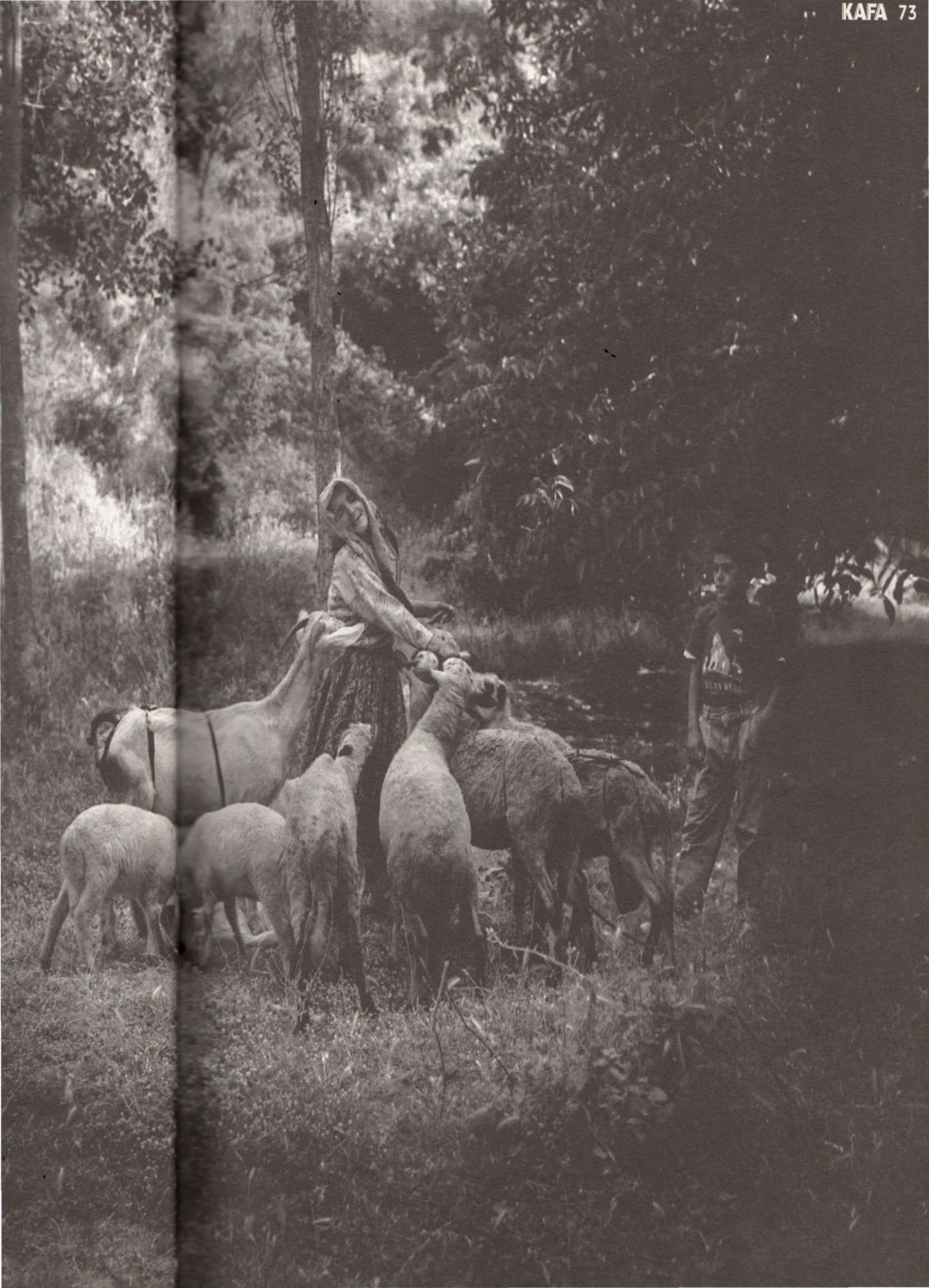
Teyzenin gözleri görmüyordu. Bu sahne bir anda belirdi. Hayvanlarını da bir annenin çocuklarını sevdiği gibi seviyordu. Onlarla konuşuyordu. Sahne beni çok duygulandırdı ve ilk çekim ne yazık ki heyecandan titredi. Fark etmemle birlikte hemen hızı biraz daha arttırarak ikinci kareyi çektim. **Bu kareye ne zaman baksam, gönül gözünün bir çift gözden daha kıymetli olduğunu hatırlatır bana.**

Murat Gür

1986 yılında fotoğrafçılık kariyerine başladı. 1992-1993 yılları arasında Turkish Daily News Gazetesi İzmir bürosunda muhabirlik yaptı. Şu anda serbest fotoğrafçı olarak dergilere fotoğraflar çeken ve pek çok sosyal sorumluluk projesine katılan sanatçı Zeytinburnu Kültür Merkezi'nde fotoğraf eğitmenliği yapıyor.

hepimizin annesi

1996 yılı Ocak ayında haber peşinde koşuştururken, polis tarafından gözaltına alınan ve dövülerek öldürülen sevgili arkadaşım Metin'in acısını meslek yaşamım boyunca yüreğimde taşıyacağım.

Ben meslektaşımı, dostumu, güzel bir insanı kaybettim.

Metin'in gözaltına alındığını görenler bizleri o anda haberdar etmiş olsalardı Metin'i belki de kurtarabilecektik.

Metin Göktepe'nin annesi, hepimizin annesi Fadime Ana yıllardır bu acıyla yaşamaya çalışıyor...

Ali Öz

Fotoğraf çekmeye 1979 yılında başladı. Nokta, Güneş, Milliyet, Cumhuriyet, Aktüel, Tempo ve NTV Mag gibi gazete ve dergilerde çalıştı. "Politik belgesel" olarak adlandırdığı türde basın fotoğrafları çekti. "Ayıp Şehir-Tarlabaşı" sergisi Türkiye'de, Viyana'da Selanik'te ve Paris'te sergilendi. Hâlen serbest foto muhabirliğine devam ediyor.

MESLEĞİMİZ UĞRUNA HAYATINI KAYBEDENLER

SEBAHATTİN YILMAZ

Doğan Haber Ajansı Van Bürosu muhabiri Sebahattin Yılmaz, tüm yurdu yasa boğan 23 Ekim 2011'deki 7,2'lik Van depreminde gördüğü hasara rağmen faaliyetini sürdüren ve ardından 9 Kasım 2011'deki 5,6'lık depremde de yerle bir olan Bayram Otel'i'nin enkazında yaşamını yitirdi. Öldüğünde 52 yaşındaydı.

ADEM YAVUZ

Gazeteci Adem Yavuz, 1974 yılında Kıbrıs Harekâtı'nda ANKA muhabiri iken Kıbrıs'a gitti. Yavuz, hareket sırasında vurularak hayatını kaybetti. Öldüğünde 31 yaşındaydı.

CEM EMİR

Doğan Haber Ajansı Diyarbakır Bürosu muhabiri Cem Emir, tüm yurdu yasa boğan 23 Ekim 2011'deki 7,2'lik Van depreminde gördüğü hasara rağmen faaliyetini sürdüren ve ardından 9 Kasım 2011'deki 5,6'lık depremde de yerle bir olan Bayram Otel'i'nin enkazında yaşamını yitirdi. Öldüğünde 26 yaşındaydı.

İSMAİL GÜNEŞ

İhlas Haber Ajansı muhabiri İsmail Güneş, Kahramanmaraş'tan seçim hazırlıklarını izledikten sonra eşlik ettiği BBP (Büyük Birlik Partisi) yetkilileriyle birlikte helikopter kazası geçirerek yaşamını yitirdi. Öldüğünde 34 yaşındaydı.

METİN GÖKTEPE

Gazeteci Metin Göktepe, 8 Ocak 1996'da Ümraniye Cezaevi'nde öldürülen tutukluların cenazesini izlemek için Alibeyköy'e gitti. Basın kartı olmadığı gerekçesiyle ilçeye sokulmayan Göktepe, yüzlerce insanla birlikte gözaltına alındı ve Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürüldü. Burada polislerin şiddetine maruz kalarak öldürüldü. Öldüğünde 28 yaşındaydı.

MUSTAFA CAMBAZ

Yeni Şafak gazetesi foto muhabiri Mustafa Cambaz, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sırasında Çengelköy Karakolu yakınlarında cuntacı askerlerin ateş açması sonucu hayatını kaybetti. Öldüğünde 53 yaşındaydı.

MUSTAFA PEKCAN

Gazeteci Mustafa Pekcan, pek çok meslektaşının karşılaştığı "işsizlik" girdabından kurtulmayı Kızılay'da kameramanlık görevini üstlenerek denedi ancak ikinci yolculuğunda ölüme yakalandı. Kızılay'ın, Irak'ın Telafer kentindeki Türkmenlere gönderdiği yardım konvoyuna 20 Eylül'de Musul yakınlarında yapılan saldırıda ağır yaralanarak hayatını kaybetti. Öldüğünde 34 yaşındaydı.

İZZET KEZER

Gazeteci İzzet Kezer, 21 Mart'taki Newroz kutlamalarını izlemek için gittiği Şırnak'ın Cizre ilçesinde 23 Mart 1992'de güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu vuruldu. Öldüğünde 38 yaşındaydı.

BURHAN TAN

Akşam gazetesi foto muhabiri Burhan Tan, Eski Başbakan Adnan Menderes'in Kıbrıs müzakereleri için Londra'ya gidişi sırasında düşen uçakta hayatını kaybetti.

ABDULLAH NİŞANCI

Anadolu Ajansı muhabiri Abdullah Nişancı, Bayburt-Trabzon arasında bulunan Soğanlı Dağı'ndaki yol açma çalışmalarını takip ederken 10 Mayıs'ta üzerine çıktığı kar kütlesiyle birlikte uçurumdan düşerek hayatını kaybetti. Öldüğünde 41 yaşındaydı.

ABDURRAHMAN ANTAKYALI **ADEM ALTAN**
AKGÜNAKOVA **ALİ DAĞER** ALİ ÖZALPALPER
A R A G Ü L E R
BENGİZ ÖZDERELİ BENNUGER EDEBE **BEHİÇ GÜNALAN**
BÜLENT KILIÇ **BURHAN ÖZBİLİCİ** CEMBAKIRCI
COŞKUNARALDİ LANBOZYEL **DİLEKU YAR**
ELİFKOYUTÜRKEN **ENVER ÖZKAHRAMAN** ERCANARSLAN
ERGİNKONUKSEVERER OLDÖĞANER **ERSİNALOK**
E R G U N Ç A Ğ A T A Y
E R O L O L G U N D E M İ R
FARUKAKBAŞ **GARBİSÖZATAY** GÜLTEKİNÇİZGEN
G Ö K Ş İ N S İ P A H İ O Ğ L U
HAKANDENKER **HALUKÇOBANOĞLU** HAMZAŞAHİN
H A L U K C E C A N
HÜSEYİN KIRCALI **İBRAHİM ZAMANİ** SMAILŞENYÜZ
İZZETKERİBAR MEHMETTURGUT **MERİHA KOĞUL**
MUAMMER YANMAZ **MURADSEZER** MURATGÜR
MURATKAYAMUSTAFA BOZDEMİR **MUSTAFA SEVEN**
NAMİKKOÇAK **ORHANCEMÇETİN** OZAN SAĞDIÇ
R E C E P D Ö N M E Z
RIZA ÖZEL **SEBATİ KARAKURT** SEDATARAL
TÜMAYBERKİN TUNCABENGİN **YUSUF TUVİ**